

Skolas Vārds

- Kā organizēsim jauno mācību gadu?
- Forums „Izglītība VAR”
- Pilotskolu 1. klases skolotāju ieteikumi
- Kas mācīs teātra mākslas stundas?

Ata Kronvalda
balvu pasniegšanas
ceremonija 2020

6.lpp.

Kā Latvijas
skolas organizēs
jauno mācību
gadu?

12.lpp.

27.lpp.

Kas mācīs teātra
mākslas stundas?

Ko pilotskolu 1. klases
skolotāji iesaka
kolēģiem?

16.lpp.

Kā būt
drosmīgiem,
uzticēties sev
un citiem

20.lpp.

18

AKTUĀLI

1., 4., 7. un 10. klasēs – jaunais mācību saturs un pieeja

21

VIDOKLIS

Darbs skolā sniedz pārliecību un ticību saviem spēkiem
Jaunieši vēlas studijas, kas māca un izklaidē

Inese Leitāne, „Skola 2030”

No 1. septembra pakāpeniski 1., 4., 7. un 10. klasēs sāk ieviest jauno mācību saturu un pieeju

Foto: www.diyacep.com

No 2020. gada 1. septembra Latvijas skolās pakāpeniski sāk ieviest mācību saturu un pieeju atbilstoši jauniem pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības standartiem. Valsts izglītības satura centra (VISC) īstenotā ESF projekta „Kompetenču pieeja mācību saturā” („Skola 2030”) mērķis ir izstrādāt, aprobēt un pēctecīgi piecu gadu laikā ieviest Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu un mācību pieeju bērniem un jauniešiem vecumā no 1,5 gadiem līdz 12. klasei, kas nodrošina mūsdienās vajadzīgās zināšanas, prasmes un attieksmi.

Skolu lielā iespēja pielāgot mācības katram bērnam

„Pilnveidotā mācību satura un jaunās pieejas viens no pamatprincipiem ir elastība. Ir radītas visas iespējas, lai nozīmīgs bērna dzīves posms – mācīšanās skolā 12 gadu garumā nebūtu formāla, bet piemērota un atbilstu katra skolēna vajadzībām, mērķiem, iespējām,” – norāda VISC vadītājs Guntars Catlaks. „Stundu skaita noteikšana priekšmetos ir padarīta daudz elastīgāka – līdz ar to ir iespēja pielāgot mācību procesu nevis programmas, skolotāju vai ministrijas vēlmēm, bet gan tieši skolēnu vajadzībām. Skolām šobrīd ir dota lielā iespēja. Ļoti ceram, ka skolas to arī mērķtiecīgi un atbildīgi izmantos.”

Kopējais stundu skaits mācību priekšmetā noteikts trim gadiem, nevis nedēļai, kā tas ir bijis līdz šim. Skolai paredzētas tiesības mainīt stundu skaitu 10%. Šīs izmaiņas dod iespēju skolām ieplānot lielāku stundu koncentrāciju mācību gada vai semestra ietvaros vienā mācību priekšmetā vai mācību jomā.

Savukārt skolēni vidusskolā aptuveni 30% mācību laika, visvairāk 12. klasē, varēs veltīt tiem mācību

„Atzīmes saglabāsies arī turpmāk, taču to primārais mērķis ir novērtēt, ko bērns var, prot, zina, demonstrē. Diemžēl bieži gribam ar atzīmi motivēt, stimulēt, bet daudz nozīmīgāk ir skaidri vienoties, ka atzīme ir tikai par rezultātu,” uzskata P. Pestovs.

priekšmetiem, kuri viņus īpaši interesē, – mācīties tos padziļināti un apgūt brīvas izvēles specializētos kursus. „Vidējās izglītības pakāpē tā ir iespēja skolēniem iedziļināties, saprast, kas vairāk interesē, izmēģināt apgūt mazāku priekšmetu skaitu, bet dziļāk, pamatīgāk. Uzsvēršu – iespēja, un svarīgi, vai jaunieši to izmantos, vai skolotāji būs pietiekami meistarīgi, lai šo iespēju viņiem nodrošinātu. Tā, lai šīs iegūtās prasmes, zināšanas un attieksme noderētu nākotnē dzīvē,” sacīja G. Catlaks.

Būtiskākās izmaiņas stundu sarakstā pamatizglītībā: otrā svešvaloda no 4. klases (pašlaik no 6. klases), apvienota un kopā tiek mācīta Latvijas un pasaules vēsture, jauns mācību priekšmets – teātra māksla, kā arī jauna – tehnoloģiju mācību joma, kurā ietilpst šādi mācību priekšmeti: dizains un tehnoloģijas (1.-9. kl.); datorika (1.-9. kl., t.sk. integrēti datorikas elementi 1.-3. kl.); inženierzinības (7. kl.). Vidusskolā būs iespēja apgūt tādus kursus kā Datorika, Dizains un tehnoloģijas I (pamatkurss) un II (augstākais līmenis), Program-mēšana I un II. Tāpat papildināta ir veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma.

Kā norādīja G. Catlaks – lai arī jaunais standarts šogad obligāts ir noteiktām klašu grupām, mācīšanās pieejas maiņa ir jaunā standarta pamats, un tā nav jāatliek uz diviem gadiem arī pārējās klašu grupās.

Kā norādīja G. Catlaks – lai arī jaunais standarts šogad obligāts ir noteiktām klašu grupām, mācīšanās pieejas maiņa ir jaunā standarta pamats, un tā nav jāatliek uz diviem gadiem arī pārējās klašu grupās.

No rezultāta novērtējuma uz vērtēšanu skolēna atbalstam

Viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem, īstenojot mūsdienīgas lietpratības izglītību, kuras rezultāts ir patiesa izpratne, zināšanu pārnese uz jaunām situācijām, lietpratība, ir esošās vērtēšanas prakses pārskatīšana. Pāvels Pestovs, „Skola2030” mācību satura izstrādes vadītājs, akcentē: „No vērtēšanas, kas koncentrējās tikai uz rezultāta fiksēšanu pilnveidotajā pieejā virzāties uz vērtēšanu skolēna mācīšanās atbalstam. Svarīgi vairāk uzmanības pievērst atgriezeniskajai saitei, lai skolēns, vēl mācoties, uzlabotu sniegumu, zinātu, kā rīkoties, lai iemācītos vairāk,

demonstrētu labākus rezultātus. Svarīgi skolēnam ļaut kļūdīties, lai mācītos arī no kļūdām, un eksperimentēt – tā, lai viņš zinātu un neuztrauktos par to, ka šie vērtējumi mācību laikā ietekmēs atzīmi mācību gada beigās jeb mācīšanās rezultāta vērtējumu.”

„Atzīmes saglabājas arī turpmāk, taču to primārais mērķis ir novērtēt, ko bērns var, prot, zina, demonstrē. Diemžēl bieži gribam ar atzīmi motivēt, stimulēt, bet daudz nozīmīgāk ir skaidri vienoties, ka atzīme ir tikai par rezultātu,” uzskata P. Pestovs.

Vērtēšana 4.-12. klasē saglabājas kā līdz šim – 10 ballu skalā. Mainās vērtēšana 1.-3. klasē – vērtējums turpmāk tiks izteikts četros apguves līmeņos attiecībā pret sasniedzamajiem rezultātiem: sācis apgūt; turpina apgūt; apguvis; apguvis padziļināti.

Valsts pārbaudes darbi jeb eksāmeni atbilstoši pilnveidotajam saturam būs jākārto tikai pēc tam, kad skolēns būs pēc jaunā standarta mācījies pilnu izglītības posmu.

Pilnveidotā satura un pieejas mērķis – iedot katram bērnam nepieciešamo dzīvei

Ir noslēdzies būtisks mācību satura pilnveides posms, proti, izstrādāts pilnveidotais mācību saturs un pieeja. Taču pārmaiņu veiksmi nodrošinās tikai sekmīga jaunās pieejas īstenošana katrā skolā, kas pakāpeniski sākas šajā mācību gadā.

„Mūsu mērķis – skolēnus uzrunāt tā, lai viņi skolā būtu klātesoši, motivēti un ar vēlmi skolā mācīto lietot arī savā turpmākajā dzīvē. Mūsu uzdevums – katram, kurš, atnācis uz izglītības iestādi, iedot visu nepieciešamo dzīvei. Sākot ar pamatīgām zināšanām – tajā skaitā matemātikā, savas valsts vēsturē, latviešu valodā, kultūrā, taču arī prasmi izvērtēt informāciju, sadarboties ar citiem cilvēkiem, izvirzīt dzīvē mērķus, saprast, kā tos īstenot,” norāda Zane Oliņa, „Skola 2030” mācību satura ieviešanas vadītāja. „Tieši pieejas ziņā būtiskākais ir ikdienā pārliecināties, ka katram skolēnam šīs prasmes tiek attīstītas un zināšanas iedotas, jo nākotnē bez tām būs grūti būt sekmīgam.”

Lai pārliecinātos, ka piedāvāto iespējams īstenot dažādās skolu vidēs, pēdējos trīs gadus paralēli satura un pieejas izstrādei notika satura un pieejas aprobācija 100 ļoti dažādās Latvijas skolās un pirmsskolās (tā

dēvētajās pilotskolās). Aprobācijā bija iesaistīti vairāk nekā 1700 pedagogi visās izglītības pakāpēs. Aprobācijā iesaistītā skola ar vismazāko skolēnu skaitu bija Rucavas pamatskola (71 skolēns), savukārt ar lielāko skaitu audzēkņu – Rīgas Zolitūdes ģimnāzijā (1457 skolēni). Pilotskolu uzdevums bija ikdienas praksē pārbaudīt un izvērtēt, kā iespējams nostiprināt mācību darba organizācijas modeļus, dažādus mācīšanas paņēmienus, aprobēt mācību satura dokumentu un mācību līdzekļu paraugu izmantošanu, piedāvājot ieteikumus to uzlabošanai.

Z. Oliņa informē, ka aprobācijas secinājumu ir daudz, taču trīs būtiskākie no tiem, ko akcentēt pirms jaunā mācību gada, ir:

1. Ja bērniem ļauj darīt vairāk pašiem, dod iespēju un sniedz atbalstu, viņi iemācīsies vairāk un ātrāk.
2. Būtisks veiksmes kritērijs pilnveidotā satura īstenošanai: visi skolotāji strādā vienotam mērķim – katra bērna izaugsmei. Tāpēc nozīmīga ir izglītības iestādes spēja iedibināt regulāru kopīgu mācību darba plānošanu, skolotāju sadarbību, sekošanu līdz skolēna izaugsmei.
3. Pārmaiņām vajag laiku un kvalitatīvu atbalstu, tāpēc būtiski, lai skolotāji šādu atbalstu saņemtu no skolas vadības. Tāpat būtiska ir skolas sadarbība ar pašvaldību un saziņa ar vecākiem.

Pilotskola: varam meklēt iemeslu nedarīt,

bet varam arī meklēt iespēju darīt

Ropažu novada vidusskola ir viena no pilotskolām (pirms gada apvienota ar Zaķumuižas pamatskolu). Skolas direktore Inta Ozola stāsta, ka viņas vadītajā skolā vadība un skolotāji jau ir skaidri vienojušies par to, kā strādās no 1. septembra. „Pat, ja šis jaunais saturs citās klasēs vēl nav spēkā, esmu pārliecināta, ka pieejas elementus jau var ieviest un nevajadzētu atlikt un gaidīt lielo atļauju, kad drīkst sākt „strādāt pa jaunam””.

Jautāta, kas būtu svarīgākais katram skolotājam pirms 1. septembra, direktore atbildēja: „Svarīgākais, kas katram skolotājam jāizdara, ir jāiepazīstas ar visu plašo materiālu, kas ir publicēts „Skola 2030” resursos. Ja pirmajā brīdī šķiet, ka neko nezinu, tad iepazīstoties viss tomēr kļūst skaidrs. Lai skolā notiktu pārmaiņas, pirmajam, kam jānotiek, ir domāšanas maiņai. Mēs vienmēr varam meklēt iemeslu kaut ko nedarīt, bet vienmēr varam arī meklēt iespēju kaut ko darīt. Otrais solis būtu ļauties pārmaiņām, eksperimentēt, sadarboties, meklēt risinājumus un nebaidīties kļūdīties. Trešais – sadarbojoties arī kopā plānot un kopā mācīties. Tie ir ļoti nozīmīgi soļi, lai pārmaiņas izdotos.”

„Es varu iedrošināt kolēģus, jo ticu skolotāja profesionalitātei, ticu tam, ka skolotājs grib palīdzēt katram bērnam. Salāgojot un saplānojot šo pārmaiņu procesu katrā skolā un katrā priekšmetā, tas ir iespējams,” turpināja direktore.

„Vecākiem es novēlu pozitīvu dialogu par skolu un ar skolu. Un otrs vēlējums vecākiem – attīstīt savos bērnos izaugsmes domāšanu. Jautāt viņiem – ko iemācījušies, kā, kas vēl, ko darīt citādi. Sarunāties par procesu,” tā I. Ozola.

Jautāta, kas būtu svarīgākais katram skolotājam pirms 1. septembra, I. Ozola atbildēja: „Svarīgākais, kas katram skolotājam jāizdara, ir jāiepazīstas ar visu plašo materiālu, kas ir publicēts „Skola 2030” resursos. Ja pirmajā brīdī šķiet, ka neko nezinu, tad iepazīstoties viss tomēr kļūst skaidrs.”

Pūces ir aizlidojušas. Ata Kronvalda balvu pasniegšanas ceremonija 2020

Liene Bodniece, Ata Kronvalda fonda direktore

Īsi pirms jaunā mācību gada iesākuma atceramies un apbalvojam tos pedagogus un skolu kolektīvus, kuri Latvijas un starptautiskā mērogā ir sasnieguši izcilus un novērtējamus rezultātus. 24. augustā Latvijas Valsts prezidents Egils Levits un Ata Kronvalda fonda prezidents Henriks Danusēvičs pasniedza kopš 1989. gada iedibināto Ata Kronvalda balvu pedagogiem un Diplomus skolu reitingu uzvarētājiem.

Ata Kronvalda balvu par ievērojamu un ilgga-dīgu ieguldījumu talantīgo skolēnu izglītošanā un skolēnu zinātniski pētnieciskās darbības organizēšanā šogad saņēma un iepriekšējiem 154 laureātiem pievienojās vēl 5 izcili skolotāji: **Inita Kriškāne**, Cēsu Valsts ģimnāzijas bioloģijas un dabaszinātņu skolotāja, **Inese Ločmele**, Ernsta Glikas Alūksnes Valsts ģimnāzijas ķīmijas un bioloģijas skolotāja, **Karmena Liepiņa**, Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas matemātikas skolotāja, **Valentīna Prokofjeva**, Daugavpils Valsts ģimnāzijas krievu valodas skolotāja un **Mārtiņš Danusēvičs**, Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes lektors.

„Lielās Pūces” skolu reitingu veido, balstoties uz skolēnu rezultātiem valsts un atklātajās olimpiādēs, skolēnu zinātniskās biedrības konferencēs un citās valsts mēroga zinību sacensībās. 2019./2020. gada reitingu laureāti:

Lielo skolu grupā: Rīgas Klasiskā ģimnāzija, Rīgas 10. vidusskola, Rīgas 40. vidusskola, Rīgas Franču licejs, Daugavpils tehnoloģiju vidusskola – licejs.

Mazo skolu grupā: RTU Inženierzinātņu vidusskola, kurai seko Rudzātu vidusskola, Daugavpils Saskaņas pamatskola, Mežciema pamatskola, Špoģu vidusskola.

Valsts ģimnāziju grupā: Rīgas Valsts 1. ģimnāzija, Āgenskalna Valsts ģimnāzija, Ventspils Valsts 1. ģimnāzija, Rīgas Valsts 2. ģimnāzija, Rīgas Valsts vācu ģimnāzija.

Zvaigžņu reitingā ņem vērā skolēnu sasniegumus starptautiskajās olimpiādēs gada griezumā. Uzvarētāji: Rīgas Valsts 1. ģimnāzija, RTU Inženierzinātņu vidusskola, Cēsu Valsts ģimnāzija, Ziemeļvalstu ģimnāzija, Gulbenes novada Valsts ģimnāzija.

Ar svinīgu uzrunu skolu kolektīvus sveica Latvijas Valsts prezidents Egils Levits, sakot:

„Esmu pārliecināts, ka tiltu no mūsu šodienas uz tālo laiku, kurā dzīvoja Kronvalds, met tieši skolotāju vienotā izpratne par skolas kā gaismas pils misiju, pat ja mēs ne vienmēr lietojam tik skaistus un cēlus vārdus, kā toreiz bija modē lietot jaunlatviešiem un Kronvaldam. Paldies jums un visiem skolotājiem, kuri uzņēmušies vairāk, nekā no jums prasa pienākums un nekā to nosaka darba uzdevums! Paldies skolotājiem, kuri iedziļinās bērnu un jauniešu personībās, lai palīdzētu atrast viņos maksimālās spējas un pilnveidotu viņu nākotnes potenciālu! Viņu nākotnes potenciāls ir arī visas Latvijas nākotnes potenciāls.”

Savukārt Ata Kronvalda fonda prezidents Henriks Danusēvičs savā uzrunā skolu kolektīviem novēlēja:

„Skolai un skolotājiem jābūt drosmīgiem, jāattīsta skolēnu tieksme pēc zināšanām un prasme analizēt

Valentīna Prokofjeva, Daugavpils Valsts ģimnāzijas krievu valodas skolotāja, **Karmena Liepiņa**, Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas matemātikas skolotāja, **Mārtiņš Danusēvičs**, Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes lektors, **Ilga Šuplinska**, Izglītības ministre, **Egils Levits**, Latvijas Valsts prezidents, **Henriks Danusēvičs**, Ata Kronvalda fonda prezidents, **Inita Kriškāne**, Cēsu Valsts ģimnāzijas bioloģijas un dabaszinātņu skolotāja, **Inese Ločmele**, Ernsta Glikas Alūksnes Valsts ģimnāzijas ķīmijas un bioloģijas skolotāja.

un izprast notiekošo. Jāprot atšķirt patērētāju domāšana, reklāma un ideoloģiskā ietekmēšana, jāizprot procesi un kopsakarības. Tā, attīroties no pelavām un saslaucām, no patiesuma gaudiem jāizcep maizīte, kas dos gandarījumu sirdij un dvēselei.”

No sirds sakām paldies visiem skolu kolektīviem par nesavtīgu un nozīmīgu darbu, kuru iegulda skolēnu attīstībā un izaugsmē, skolēniem par viņu pašizliedzīgu zināšanu apguvi un drosmi, kā arī vecākiem un skolu kolektīviem, kas ir palīgs un milzīgs zināšanu balsts.

Pedagogiem nodrošināta iespēja bez maksas pilnveidot digitālās prasmes

IZM Komunikācijas nodaļa

Pedagogu digitālās kompetences pilnveidošanu Izglītības un zinātnes ministrija 2020. gadā izvirzījusi par profesionālās kompetences prioritāro mērķi, nodrošinot tam papildu finansējumu. Plānots, ka kopumā šajā gadā digitālo kompetenci pilnveidos vismaz 2650 pedagogu. Plašāka informācija par kursiem un pieteikšanos pieejama IZM tīmekļvietnē.

Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska aicina pedagogus aktīvi izmantot iespēju bez maksas papildināt zināšanas digitālajās prasmēs un pieteikties programmām ar dažādām priekšzināšanām. Šim mērķim ministrija ir atvēlējusi kopumā 500 000 eiro.

Šogad kursu saturs ir veidots tā, lai maksimāli sasniegtu mērķa auditoriju: izglītības iestāžu vadības komandas, profesionālo un vispārizglītojošo skolu pedagogus, pirmsskolas pedagogus, sākumizglītības skolotājus, kā arī dažādu mācību priekšmetu (matemātika, latviešu valoda, datorika, inženierzinības, dizains un tehnoloģijas, fizika, ķīmija un bioloģija) skolotājus.

Tā ir inovatīva pieeja pedagogu digitālo prasmju pilnveidošanas procesa organizācijai, jo paredz iespēju katram kursu dalībniekam apgūt saturu sev ērtā tempā un laikā. Kursā jāapskata tehnoloģijas un rīki, kurus var izmatot mācību procesā, lai veicinātu sadarbību, atvieglotu mācību procesa organizēšanu. Mācību dalībnieki apgūs rīkus un tehnoloģijas, kas palīdz ātrāk un efektīvāk paveikt ikdienas darbus, apkopojot rezultātus un organizējot klases darbus, kā arī strādājot komandā. Kursu īstenotāji ir izstrādājuši detalizētus mācību uzdevumus, piesaistījuši grupu vadītājus - konsultantus, lai nodrošinātu pedagogiem labvēlīgu mācību režīmu. Kursu saturs veidots atbilstoši mūsdienu mācību vides prasībām.

Kopumā pedagogu profesionālās kompetences pilnveidei 2020. gadā atvēlēts 1,7 milj. eiro valsts budžeta finansējuma, no kuriem 500 000 eiro – pedagogu digitālās kompetences pilnveidošanai.

Epidemioloģiskās drošības nolūkos skolām atļauj komplekso pusdienu vietā pasniegt tikai pamatēdienu

Dāvis Sprōģis, LETA

Covid-19 epidemioloģiskās drošības nolūkos līdz šī gada 31. decembrim izglītības iestādēs drīkstēs nodrošināt tikai vienu ēdienu komplekso pusdienu piedāvājumā, vienlaikus joprojām nodrošinot noteikumos noteiktās uzturvielu un enerģētiskās vērtības normas, paredz valdībā atbalstītie Ministru kabineta noteikumu grozījumi.

Šāda iespēja tiek attiecināta uz vispārējās pamatzglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm, kā arī sociālās korekcijas iestādēm un tām izglītības institūcijām, kas sniedz dienesta viesnīcas vai internāta pakalpojumus. Izmaiņas neattieksies uz pirmsskolas izglītības un ārstniecības iestādēm.

Šobrīd izglītības iestādēm pusdienu ēdienkartē ir jāiekļauj pamatēdiens un zupa vai pamatēdiens un deserts, vai zupa un deserts. Tādējādi šobrīd kompleksajās pusdienās bērni saņem divus ēdienus. Izmaiņas paredz pieļaut iespēju, ka izglītības iestādes var nodrošināt tikai vienu ēdienu komplekso pusdienu piedāvājumā. Vienlaikus būtiski ir nodrošināt noteikumos noteiktās uzturvielu un enerģētiskās vērtības normas,

uzsver Veselības ministrijas pārstāvis.

Minētā norma neierobežo izglītības iestādes ēdinātāju tiesības komplekso pusdienu piedāvājumā paredzēt divu ēdienu pasniegšanu bērniem kā līdz šim, ja tiek nodrošinātas epidemioloģiskās drošības un pulcēšanās ierobežojumu prasības.

Ievērojot ministrijā pausto, šāda kārtība izstrādāta kopā ar izglītības iestāžu ēdinātājiem, kuri norādījuši, ka ir grūtības nodrošināt epidemioloģiskās drošības nosacījumus, piemēram, bērni ilgāku laiku pavada tiešā kontaktā, ja pusdienās ir vairāki ēdieni. Tāpat ir sarežģījumi skolēnu plūsmu organizēšanā un kontrolē. Līdz ar to nepieciešams mazināt faktorus, kas apgrūtina operatīvu pusdienu nodrošināšanu.

Šāda variāciju iespēja ēdinātājiem būs līdz šā gada beigām, lai dotu iespēju izglītības iestādēm pielāgoties Covid-19 epidemioloģiskās drošības pasākumu ieviešanai, neradot risku bērnu veselībai.

Izmaiņas noteikumos virzītas steidzamības kārtā, lai nodrošinātu izglītības procesa organizēšanu klātienē no šī mācību gada.

Šāda kārtība izstrādāta kopā ar izglītības iestāžu ēdinātājiem, kuri norādījuši, ka ir grūtības nodrošināt epidemioloģiskās drošības nosacījumus, piemēram, bērni ilgāku laiku pavada tiešā kontaktā, ja pusdienās ir vairāki ēdieni. Tāpat ir sarežģījumi skolēnu plūsmu organizēšanā un kontrolē. Līdz ar to nepieciešams mazināt faktorus, kas apgrūtina operatīvu pusdienu nodrošināšanu.

Programmas „Latvijas skolas soma” laikā izglītības iestādes aicina izvēlēties neliela formāta mobilās norises

Inese Trenča, LETA

Jaunā koronavīrusa izraisītās slimības Covid-19 noteikto ierobežojumu apstākļos izglītības iestādes programmas „Latvijas skolas soma” laikā ir aicinātas izvēlēties neliela formāta mobilās norises, aģentūru LETA informēja Kultūras ministrijas (KM) Latvijas valsts simtgades biroja projektu koordinatore Ilze Tormane.

Viņa norādīja, ka Covid-19 pandēmijas dēļ no 12. marta programmas „Latvijas skolas soma” darbība uz ārkārtējās situācijas laiku tika pārtraukta, taču tagad, atsākoties jaunajam mācību gadam, skolas var organizēt programmas norises kā jebkuru mācību aktivitāti, elastīgi ņemot vērā konkrētajā situācijā valstī noteiktos ierobežojumus. Tormane vērsa uzmanību, ka no programmas „Latvijas skolas soma” puses papildus prasības vai ierobežojumi netiek izvirzīti.

Tāpat KM Latvijas valsts simtgades biroja projektu koordinatore norādīja, ka 2020. gadā līgumi ar izglītības iestāžu dibinātājiem par programmas „Latvijas skolas soma” īstenošanu, kas ir daļa no mācību procesa, tika noslēgti uz visu gadu; tas nozīmē arī par 2020./2021. mācību gada pirmo semestri. Līdz jaunā mācību gada sākumam tiks saņemts finansējums, un varēs sākties programmas norises.

Tormane atzīmēja, ka metodiskajos ieteikumos skolas šajā periodā ir aicinātas izvēlēties neliela formāta mobilās norises, kas pielāgojamas šī brīža situācijai, un var notikt, piemēram, klases telpās, skolas zālē vai citviet. Turklāt arī kultūras iestādes piedāvā tādus pasākumus, ņemot vērā valstī noteiktās prasības, un tos var izmantot arī skolēni, tāpēc programmas īstenošanai atvēlēto finansējumu 1,6 miljonu eiro apmērā nav pamata novirzīt citiem mērķiem.

„Ceram, ka pedagogi izmantos iespēju dažādot mācību procesu, atceroties, ka šāda aktīva mācīšanās pilnā mērā sasaucas ar jauno pieeju, un runa ir par reāli pieejamu finansējumu vienas norises īstenošanai semestri katram skolēnam,” pauda Tormane.

Privātajām izglītības iestādēm vienkāršo procedūru finansējuma saņemšanai pedagogu darba samaksai

Silvija Reinberga, LETA

Lai saņemtu valsts budžeta finansējumu pedagogu algām, privātajām izglītības iestādēm turpmāk vairs nebūs jāslēdz atsevišķs līgums ar ministriju, tādējādi ievērojami samazinot administratīvo slogu, paredz valdībā atbalstītie Ministru kabineta noteikumu grozījumi.

Kā aģentūru LETA informēja Izglītības un zinātnes ministrijā (IZM), pašreiz spēkā esošie noteikumi katrai privātajai izglītības iestādei vai tās dibinātājam par piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu paredz slēgt līgumu ar IZM vai attiecīgo nozares ministriju.

Kopumā katra mācību gada pirmajā pusē vidēji tiek noslēgti 150 līgumi, un tāpat nepieciešams slēgt atsevišķas vienošanās par līguma grozījumiem. IZM norādīja, ka līgumu sagatavošana un noslēgšana šādā apjomā rada ievērojamu administratīvo slogu gan ministrijām, gan izglītības iestādēm vai to dibinātājiem, tāpēc jaunie noteikumi līgumu slēgšanu vairs neparedz.

IZM norādīja, ka 2019./2020. mācību gadā Latvijā darbojās 64 privātās pamata un vidējās vispārējās izglītības iestādes.

Vienlaikus valdība atbalstīja jaunu kārtību, kādā privātās izglītības iestādes iesniedz visu nepieciešamo informāciju dotācijas pārskaitīšanai. Tāpat ir pilnveidots regulējums par dotācijas mērķi un izlietojumu, kā arī par neatbilstoša dotācijas izlietojuma sekām.

Konstatējot pedagogu algām paredzētās valsts dotācijas nepamatotu izlietojumu, ministrija būs tieši pieprasīt dibinātājam atmaksāt neizlietoto vai nepamatoti izlietoto dotāciju, vai samazināt nākamā perioda dotācijas apmēru.

Lai veicinātu lietderīgu valsts budžeta dotācijas izmantošanu, jaunajos noteikumos veiktas izmaiņas arī tālmācības programmās piemērojamā koeficienta apmērā, klāstīja IZM. Aprēķinot normēto izglītojamo skaitu katrā izglītības pakāpē, skolēnu skaitam tālmācības izglītības ieguves formā īstenotajās pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības programmās tiek piemērots koeficients 0,6, tomēr turpmāk šis koeficients tiks samazināts uz 0,3, ja skolēns tālmācībā vienā un tajā pašā klasē vispārējās vidējās izglītības programmā mācīsies ilgāk par vienu mācību gadu.

IZM veiktā datu analīze liecinot, ka tālmācības formā īstenotajās izglītības programmās kopumā mācās 3394 skolēni, un no tiem 752 jeb 20,7% mācības vidējās izglītības pakāpē apgūst divas vai vairāk reizes vienā un tajā pašā klasē.

Zinību dienā atklās Rīgas Centra humanitārās vidusskolas simbola „Kastaņa” bronzas skulptūru

Silvija Reinberga, LETA

Atzīmējot Rīgas Centra humanitārās vidusskolas (RCHV) 135. jubileju, Zinību dienā notiks skolas absolventu dāvinājuma – skolas simbola „Kastaņa” bronzas skulptūras svinīgā atklāšana. Tika norādīts, ka, īstenojot projektu „Skolas simbols”, jau no 1. septembra uz Latvijas laukakmens ikvienu pie skolas galvenās ieejas sagaidīs skolas simbols – bronzas kastanis.

Skolas Atbalsta biedrībā informēja, ka projekta ideja radās, iedvesmojoties no kastaņām, kuras pie skolas iestādītas pirms vairākiem desmitiem gadu, ir arī apdziedātas skolas himnā un redzamas skolas logo.

Projektam bijis daudz atbalstītāju un iedvesmotāju skolas absolventu, audzēkņu, pedagogu, skolēnu vecāku vidū. Biedrībā pauda īpašu pateicību projekta patronam, RCHV absolventam, bijušajam Valsts prezidentam Valdim Zatleram, tēlniekam Valtim Barkānam, ainavu arhitektei Ilzei Rukšānei un ainavu arhitektu birojam „ALPS” un RCHV Skolas padomei un vadībai, kas arī atbalstīja projekta norisi.

Biedrībā akcentēja, ka laikmetīgās mākslas objekts simbolizē skolas pastāvēšanu, tradīcijas, draudzību un spēku, kā arī norādīja, ka tas noteikti iedvesmos un kalpos kā veiksmes talismans, lai mazākie skolēni noskaņotos pirmajiem pārbaudījumiem skolas dzīvē, bet lielie smeltos enerģiju pirms eksāmeniem. Vienlaikus biedrībā klāstīja, ka RCHV ir jauns ticējums – „Kurš no rīta sasveicinās ar kastani, tam izdevusies dieņa!”

1. septembrī durvis vērs atjaunotais Siguldas Valsts ģimnāzijas Trohaja korpuss

Daiga Kļanska, LETA

Noslēdzoties rekonstrukcijas darbiem, šomēnes ekspluatācijā nodots Siguldas Valsts ģimnāzijas Trohaja korpuss un skola ieguvusi jaunu, pilnīgu veidolu, savienojoties ar pērn atklāto dabaszinātņu un matemātikas jeb Kvantu korpusu. Siguldas Valsts ģimnāzija nu atgriezusies vietā, kur tā reiz pastāvējusi laikā no 1960. gada līdz 1984. gadam, tolaik kā Siguldas 1. vidusskola.

Pašvaldībā norādīja, ka Kvantu un Trohaja korpusi veidoti kā energoefektīvas ēkas ar mūsdienīgām apgaismojuma, ventilācijas un siltuma apgādes sistēmām. Lai atvieglotu sadarbību mācību priekšmetu grupās, kā arī efektīvu mācību aprīkojuma izmantošanu, Kvantu korpusā izvietoti dabaszinātņu un matemātikas kabineti, savukārt Trohaja korpusā – humanitāro zinātņu kabineti.

Siguldas Valsts ģimnāzijā šajā mācību gadā mācības uzsāks vairāk nekā 500 skolēni no 7. klases līdz 12. klasei. Ņemot vērā prognozēto skolēnu skaita pieaugumu vidējās izglītības posmā, plānotā skolas ietilpība ir līdz 650 skolēniem. „Kopš 2011. gada pakāpeniski un mērķtiecīgi esam realizējuši skolu infrastruktūras optimizēšanas un pilnveidošanas plānu, tādēļ šodien varam vērt pilnībā atjaunotas un modernizētas ģimnāzijas durvis, lai skola turpinātu būt viena no vadošajām vidējās izglītības iestādēm valstī,” stāstīja Siguldas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Uģis Mitrevics (VL-TB/LNNK).

Trohaja korpusa renovācijas darbu laikā veikta pilnīga inženierkomunikāciju nomaiņa, proti, izbūvēts jauns ūdensvads, kanalizācija, ventilācijas un apkures sistēma, nomainīta elektroinstalācija, sakaru sistēmas, videonovērošanas sistēma, automātiskās ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes iekārtas sistēma, kā arī dzesēšanas sistēma un pilnībā atjaunotas visas 20 klašu telpas, kurās no jaunā mācību gada sākuma skolēni apgūs humanitāro zinātņu priekšmetus.

Ceturtajā stāvā izbūvēta auditorija ar pacēlumu līdz 90 vietām, kurā iespējams vienlaicīgi organizēt mācību procesu vairākām klasēm, pedagogu tālākizglītības, kā arī „Lielo ģimnāzijas” lekciju. Līdzšinējās zāles vietā izveidota vingrošanas un deju nodarbību zāle, kurai blakus atrodas jaunas, labiekārtotas ģērbtuves ar dušām.

Pirmajā stāvā izbūvēta garderobe, kā arī izbūvēti mājturības un tehnoloģiju kabineti. Tāpat, veicot renovācijas darbus, nomainīti ēkas logi un atjaunots fasādes krāsojums, pieskaņojot to blakus esošajām Kvantu korpusa un Sporta centra ēkām, lai veidotos vienots ēku komplekss.

Dibināts bērnudārzs, kas specializējas matemātikas un angļu valodas apmācībā

Kristīne Geida, komunikācijas konsultante

Oktobra sākumā Rīgā tiks atklāts bērnudārzs, kurā bērni vecumā no 1,5 - 5 gadiem papildus tradicionālajai pirmsskolas izglītības programmai latviešu valodā pastiprināti apgūs arī angļu valodu un matemātiku. Ikdienas darbā tiks pielietota Oxford University Press Numicon metode, kas attīsta ne tikai bērna loģisko, bet arī radošo domāšanu.

Zinību centra „Multimetode” un bērnudārza dibinātājs Mārtiņš Jurjevs, kas jau vairāk nekā sešus gadus veiksmīgi darbojas izglītības jomā, atklāj, ka bērnudārza dibināšana bija tikai loģisks solis pēc tam, kad viņa piecgadīgais dēls no interešu izglītības no-

darbībām mājās nāca zinātkārs un priecīgs: „Pēc garas dienas „dārziņā matemātika un skaitļošana ne vienmēr ir pirmsskolas vecuma bērnu iemīļotākā nodarbe, tāpēc, kad redzēju, ar kādu sajūsmu un entuziasmu bērni atgriežas no „Numicon” nodarbībām, sapratu, ka šī metode ir labs pamats veiksmīgai bērna izglītībai arī turpmāk. Likumsakarīgi, ka tieši šajā laikā notika izmaiņas esošā zinību centra „Numicon” darbībā, tāpēc jaunā dārziņa izveidē izdevās piesaistīt speciālistus ar vairāk nekā 20 gadu pieredzi šajā jomā.”

„Zinību centra Multimetode: un bērnudārza direktore Egija Vīka norāda, ka „Numicon” programmas veiksmes atslēga ir līdzsvars starp radošo un loģisko domāšanu. Jo bērns, darbojoties ar īpašām „Numicon” figūrām, izprot skaitļus, matemātiskās darbības, mērvienības, ģeometriskās figūras un izzina apkārtni. Ikdienas darbā pielietojot multisensoru pieeju, bērnam darbojas abas smadzeņu puslodes. Tas nozīmē, ka skaitļošana iepatiksies gan eksaktās, gan humanitārās ievirzes bērnam. „Mani vienmēr ir urdījis jautājums, kāpēc tik daudziem bērniem bail no matemātikas vai nepatīk tā? Tomēr, redzot bērnu zinātkāri un prieku par procesu pēc „Numicon” vai mentālās aritmētikas nodarbībām, esmu pārliecināta, ka šī pieeja liek iemīlēt un saprast ne vien sarežģītus matemātiskus uzdevumus, bet arī gūt parliedzību, ka dzīvē nekas nav neizdarāms,” uzskata Vīka. „Numicon” ir sertificēta Oksfordas zinātniskā centra pētīta un izstrādāta programma, ko pasaulē izmanto vairāk nekā 15 valstīs.

Šajā mācību gadā bērnudārzā plānots uzņemt bērnus līdz četrus gadus vecumam, ar ne vairāk par 17 bērniem grupiņā, taču jau nākamgad tiks atvērtas arī vecākās bērnu grupiņas. Bērnudārza ikdienā balstīta uz bērnam nepieciešamajām aktivitātēm: matemātiku, valodām, dabu, mūziku, sportu un dažādiem mākslas veidiem. Plānots apgūt arī veselīga dzīvesveida un etiķetes pamatus, kā arī fiziskās aktivitātes ar fizioterapeitu. Bērnudārza telpas ir tikko izremontētas, mūsdienīgas un mājīgi iekārtotas. Rotaļām un sporta spēlēm ir iekārtots drošs un attīstošs pagalmi. Augustā un septembrī notiks zinību centra atvērto durvju dienas, savukārt visu septembri bērni varēs apmeklēt divas bezmaksas nodarbības, lai vairāk izprastu apmācību praktisko pusi.

Bīstamības dēļ daļēji aizliedz ekspluatēt Vijciema sākumskolas ēku Valkas novadā

Ivars Motivāns, LETA

Būvniecības valsts kontroles birojs (BVKB) pēc klātienē apsekošanas ir pieņēmis lēmumu daļēji aizliegt Valkas novada Vijciema sākumskolas ēkas ekspluatāciju. Lēmums pamatots ar ēkas bīstamību un neatbilstību mehāniskās stiprības un stabilitātes prasībām. Ēkas īpašnieks, – Valkas novada pašvaldība, – ir bijis informēts par ēkas stāvokli, taču nav veicis pasākumus mehāniskās stiprības un stabilitātes radītās bīstamības novēršanai, uzsver biroja pārstāvis.

„Ēkas īpašnieks ir atbildīgs par ēkas ekspluatācijas drošību, un nav pieļaujama situācija, kad, zinot par pastāvošajiem riskiem, tas nerīkojas. Šāda bezdarbība apdraud sabiedrību. Īpašums piešķir ne tikai statusu, bet arī paredz pienākumus un atbildību, it īpaši attiecībā uz publiskām ēkām,” uzsvēra BVKB direktore Svetlana Mjakuškina.

Lai ekspluatācija būtu iespējama pārējā ēkas daļā, tās īpašniekam līdz šā gada 31. augustam jānorobežo bīstamās ēkas daļas no ārpuses un iekšpusēs. Ir jānovērš iespējama apdraudējuma garāmgājējiem, kā arī nav pieļaujama skolēnu vai skolas personāla iekļūšana nedrošajās telpās. Papildus tam līdz pārbūves uzsākšanai jāveic plašu monitorings un reizi mēnesī BVKB jāinformē par tā rezultātiem.

BVKB par radušos situāciju informējis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, kā arī Izglītības un zinātnes ministriju.

Kopumā BVKB uzraudzībā ir 2358 skolas, pirmsskolas izglītības iestādes, tehnikumi, universitātes un zinātniskajai pētniecībai paredzētās ēkas. No šā gada sākuma līdz 24. augustam ekspluatācijas uzraudzības ietvaros klātienē apsektas 85 ēkas.

Izglītības iestādes, kurās BVKB šogad daļēji aizliedzis atsevišķu telpu ekspluatāciju, ir Pampāļu pamatskola Saldus novadā, Salnavas internāts Kārsavas novadā un Svitenes pamatskola Rundāles novadā. Par Pampāļu skolu saņemts pašvaldības apstiprinājums, ka ar 1. jūliju pārtraukta ēkas ekspluatācija un mācības tajā nenotiks. Salnavas internāta skolas ēkā pēc BVKB atzinuma ir pārtraukta bīstamo telpu ekspluatācija un ēkas īpašnieks plāno ēku pārdot izolē. Savukārt Svitenes skolā aizliegta vienas telpas ekspluatācija un uzdots ēkas īpašniekam steidzami veikt ēkas tehnisko apsekošanu visām ēkas konstrukcijām.

Andra Ozola, žurnāliste
LETA informācija

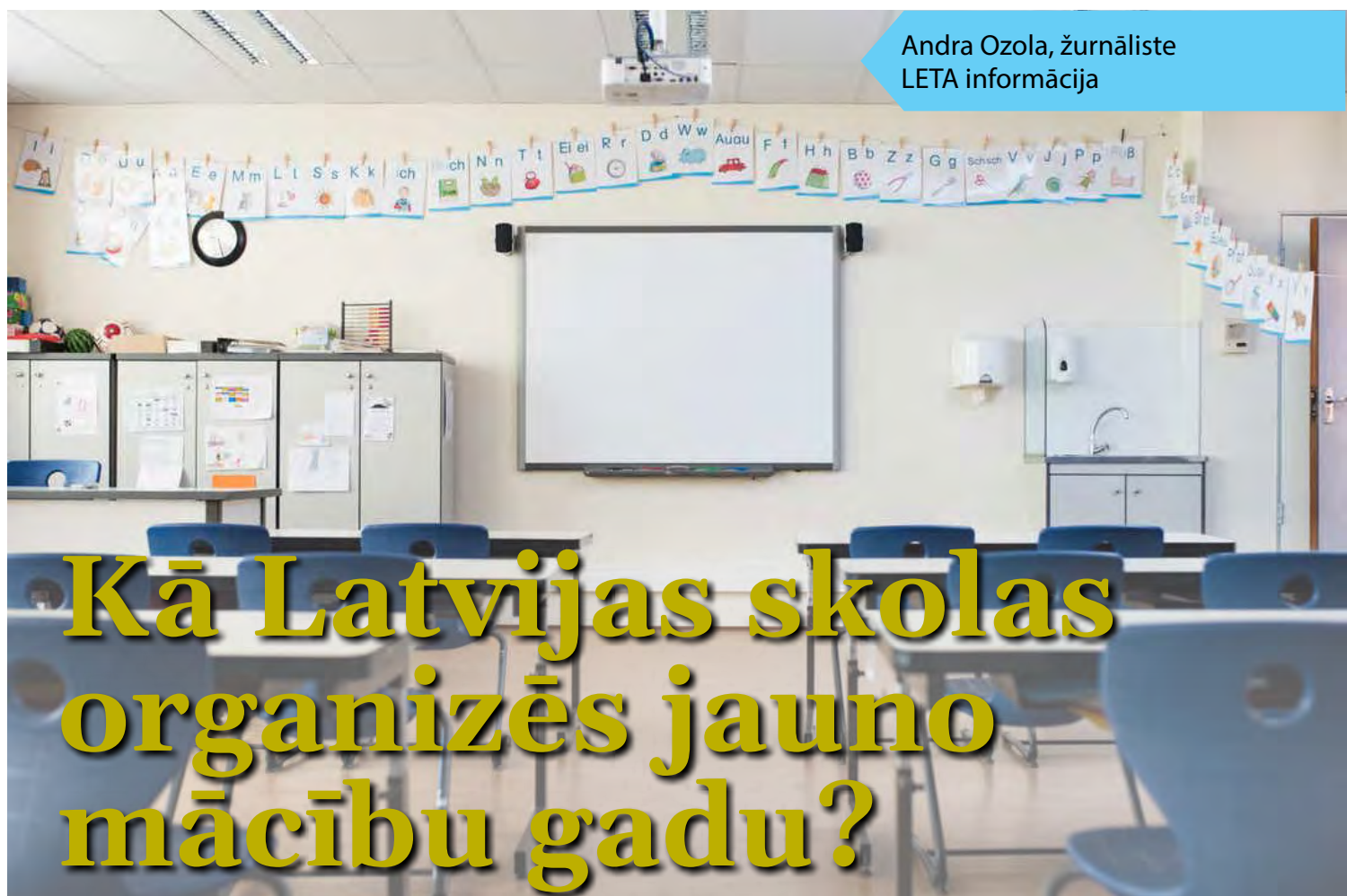

Foto: www.gannett-cdn.com

VIEDOKĻI

Jaunpiebalgas vidusskolas direktors Arnis Ratiņš

Izmantosim variantu A un mācības sāksim pilnībā klātienē no 1. līdz 12. klasei. To varam izdarīt, jo jau pašlaik mums skolēnu plūsmas ir nodalītas – pirmsskolas vecuma bērni un sākumskola no 1. līdz 4. klasei mums atrodas vienā ēkā, bet 5. - 12. klašu skolēni – citā ēkā. Nedaudz mainīsies tas, ka viena klase atradīsies vienā telpā un skolotāji staigās pie klasēm tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, atkarībā no epidemioloģiskās situācijas.

Plānojam katrai ēkai atvērt trīs ieejas, esam tās nosaukuši par sektoriem A, B un C un izveidojuši klašu plānu, kas ies pa šīm ieejām. Novads skolai iegādājies dezinfekcijas staciju, un katrā klasē būs pieejami arī roku dezinfekcijas līdzekļi pudelēs. Bažas rada tikai, kas notiks ar bērnu rokām, ja tās tiks dezinficētas pēc katras stundas, katru starpbrīdi, par to neviens nerunā. Domājam, ka rokas varbūt varētu dezinficēt ik pēc divām stundām, mēģināsim vairāk izmantot ziepes un ūdeni. Citādi var būt tā, ka bērni staigā ar sarkanām rokām, viņiem parādās alerģija.

Tā kā mācāties veco laiku skolas ēkā, starpbrīžos katrai klasei būs iespēja atrasties savā vestibulā. Ēdināšana ēdnīcā notiks divās maiņās, un ēdnīca ir sadalīta trijās telpās. Interesu izglītība notiks lielās telpās, ievērojot distanci. Sportot bērni ies uz sporta halli, kas mums ir liela un kur distanci var ievērot, uz stadionu, un sporta nodarbības notiks maksimāli ārā.

Jaunpiebalgas vidusskolā plāno katrai ēkai atvērt trīs ieejas, kuras nosauktas par sektoriem A, B un C, un izveidots klašu plāns, kas ies pa šīm ieejām.

Vairāk satrauc tas, ka bērni autobusus uz skolu atbrauks, brīvi sēžot, un kā organizēt skolēnu brīvo laiku pēc stundām, jo, piemēram, 5. klasei stundas beidzas ātri. Mums ir četri skolēnu autobusi, kas atved un aizved skolēnus, un bērni noteikti gribēs satīties un draudzēties savā starpā. Sargu jau katram blakus nenolikt.

No vecākiem un citām skolām nākas dzirdēt, ka citviet skolu autobusus skolēniem būs obligāti jālieto sejas maskas. Zvanīju uz Slimību profilakses un kontroles centru, un tur man atbildēja, ka nav ierobežojumu skolēnu autobusus un maskas tajos valkāt nav obligāti. Zinot, ka bērnu attieksme pret sejas maskām ir atšķirīga no pieaugušo redzējuma, rodas bažas par sejas masku lietderību, jo bērniem patīk par tām pasmieties un ar tām parotaļāties.

Īsti nav skaidrības, kādai kārtībai jābūt skolās, kādai dezinfekcijai un kā organizēt mācību procesu. Zvanīju piecām dažādām institūcijām. Katrs novads, katra skola dara pēc sava prāta, tas nenotiek vienoti. Uztrauc arī pasākumu rīkošana skolā, kad nevarēs laist kopā dažādas klases, piemēram, Dzejas dienās vai Ziemassvētkos. Vai tie katrai klasei notiks atsevišķi?

Babībes vidusskolā izmantos plānu B – skolēni no 1. līdz 6. klasei mācīsies uz vietas skolā, bet 7.- 12. klasēm būs modelis 50:50 – vienu nedēļu skolēni mācīsies mājās paši, bet vienu nedēļu – skolā.

Babītes vidusskolas direktore Ilze Rozenberga

Izmantosim plānu B – skolēni no 1. līdz 6. klasei mācīsies uz vietas skolā, bet 7. - 12. klasēm būs modelis 50:50 – vienu nedēļu skolēni mācīsies mājās paši, bet vienu nedēļu – skolā. Plānojam skolēnu ierašanos skolā, mums ir vairākas durvis, un autobuss pie tām var piebraukt. Skolēniem autobusā rekomendēsim lietot sejas maskas.

Esam iegādājušies dezinfekcijas (veselības) stacijas, klasēs būs roku dezinfekcijas līdzekļi. Ēdnīcā skolēni ieradīsies konkrētā laikā, pēc tam tiks veikta dezinfekcija. Sporta stundās skolēni maksimāli sportos ārā. Peldēšanas nebūs, jo baseinu neizmantosim.

Baložu vidusskolas direktore Vita Broka

Strādāsim pēc plāna A, tomēr 10. - 12. klasēm vienu dienu nedēļā mācības organizēsim attālināti – pašvadītas mācīšanās procesā. Temperatūru nevaram vienlaikus 800 bērniem izmērīt. Strādāsim pēc klašu sistēmas, un skolotājs ies pie bērniem. Pirmās stundas skolotājam bērni būs jānovērtē vizuāli, un tie, kuriem būs iesnas, klepus vai kādas citas saslimšanas pazīmes, tiks sūtīti pie ārstniecības personāla. Dezinfekcija tiks veikta rūpīgāk. Uz ēdnīcu katrs dosies savā grupiņā, un starp galdiņiem centīsities ievērot distanci. Sporta zālē, lai gan klasēs ir ap 25 skolēniem, distanci varēsim ievērot, jo tā mums ir pietiekami liela un sadalīta divās daļās. Vēl neskaidrs ir jautājums par sporta inventāra dezinfekciju pēc katras stundas. Jāizstrādā arī jauni skolas iekšējās kārtības noteikumi, atbilstoši Valsts izglītības satura centra izstrādātajām vadlīnijām. Kad sāksim strādāt, tad redzēsim, kur ir vajākais posms. Nav arī īsti saprotams, kā nodrošināt bērnu nokļūšanu līdz skolai, jo skolēnu autobusā visi bērni „sajauksies”, jo ieradīsies kopā. Maksimāli aicināsim vecākus vest bērnus uz skolu. Bet vai tas neizraisīs sastrēgumus? Mana kā direktores atbildība ir, ja kas notiek, zināt, kurā vietā skolēns ir bijis, ko darījis, ar ko krustojušies viņa ceļi.

Jelgavas 4. vidusskolas direktors Agris Celms

Domājam, kā gandrīz 1300 skolas skolēnus mācīt telpās tik kvadrātmetros, cik mums ir. Modelējam plūsmas – kura grupa dosies uz ēdnīcu, kura – uz sporta zāli un lai viņu ceļi nekrustotos. Domājam arī, kā klasei nodrošināt uzturēšanos pēc iespējas vienās telpās.

Esam spiesti vienreiz divreiz nedēļā dažām klasēm, sākot no septītajām, piedāvāt attālinātu mācīšanos, to kombinējot ar mācībām klātienē.

Aglonas vidusskolas direktore Lidija Šatlova

Paliksim pie Izglītības un zinātnes ministrijas piedāvātā A modeļa – mācībām klātienē. Tā kā skolas izejas atļauj, plānojam, ka bērni paliks klasēs, bet skolotāji ies pie viņiem. Skolēnu aktivitātes pa stāviem

plānojam.

Protams, notiks telpu dezinfekcija. Ieeja skolā ar temperatūras mērīšanu notiks pa vienām durvīm medmāsas uzraudzībā. Ievērosim visus noteiktos pasākumus, bet redzēs, kā būs. Domāju, ka visgrūtāk būs ievērot distancēšanos, jo bērni tik ilgi bijuši attālināti un viņiem atkalredzēšanās prieks izpaužas citādāk nekā pieaugušajiem.

Jaunajā mācību gadā Siguldas novada izglītības iestādēs mācību process notiks klātienē

Jaunajā mācību gadā Siguldas novada izglītības iestādēs plānots mācību procesu organizēt klātienē, tomēr katrā izglītības iestādē saglabāsies atsevišķi ierobežojumi mācību procesa laikā, vēsta ziņu aģentūra LETA.

Pašvaldībā informēja, ka, tuvojoties jaunajam mācību gadam, Siguldas novada pašvaldības vadība sadarbībā ar Siguldas novada izglītības iestāžu vadītājiem izstrādājusi plānu, kā organizēt mācību procesu katrā izglītības iestādē, ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī.

Plānots, ka mācības Siguldas novada izglītības iestādēs notiks klātienē, tomēr par attālinātām mācībām pašvaldība var lemt krīzes situācijā, ja skolā tiks konstatēta saslimšana ar Covid-19.

Ņemot vērā valstī noteiktos epidemioloģiskos noteikumus, vispārīglītojošās skolas Siguldā Zinību dienas pasākumus plāno citādāk - tiks samazināts pulcēšanās laiks un arī pasākuma dalībnieku skaits, savukārt dažās skolās svinīgās līnijas notiks tikai skolēniem, klāstīja pašvaldībā.

Pēc pašvaldībā sniegtās informācijas Siguldā lielākais uzsvars šajā mācību procesa organizēšanas laikā tiks likts uz to, lai iespēju robežās samazinātu skolēnu pārvietošanos pa mācību kabinetiem, kā arī pulcēšanos koplietošanas telpās.

Tāpat tikšot ierobežota zona, kurā skolēni varēs atpūsties starpbrīžos. Tie tiks organizēti pamīšus, tāpat arī ēdienreizes tiks pasniegtas vairākās maiņās, lai izvairītos no skolēnu pulcēšanās, norādīja Siguldas novada pašvaldībā.

Gadījumā, ja kādā no klasēm tiks konstatēta saslimšana ar Covid-19, pašvaldība sadarbībā ar skolas vadību izvērtēs nepieciešamību noteiktai skolēnu grupai mācības organizēt attālināti. Tika uzsvērts, ka vecāki tiek informēti arī par to, ka skolēnus nedrīkst uz skolu vest ar jebkādiem slimību simptomiem un par to ir jāinformē skolas vadība, lai būtu iespējams veikt nepieciešamos drošības pasākumus visā izglītības iestādē.

Tāpat vecāki tiek informēti par to, ka pašvaldība sadarbībā ar skolas vadību nepieciešamības gadījumā var pieņemt operatīvus lēmumus.

Papildus tam klātienē plānots atsākt arī Siguldas Sporta skolas un Mākslu skolas „Baltais flīģelis” nodarbības, kā arī interešu izglītības nodarbības Siguldas novada Jaunrades centrā un citviet skolās, taču arī tajās būs noteikti ierobežojumi, lai mazinātu inficēšanās risku.

Skolās Bauskas novadā dažādām klasēm varētu būt atšķirīgs stundu un starpbrīžu grafiks

Jaunajā mācību gadā Bauskas novada skolās mācību stundu un starpbrīžu grafiks dažādās klasēs varētu būt atšķirīgs, aģentūrai LETA pieļāva novada pašvaldības Izglītības nodaļas vadītāja Māra Bauvare.

Bauskas novada izglītības iestādēs, ja epidemioloģiskā situācija nemainīsies, 2020./2021. mācību gada mācību process notiks klātienē, ievērojot IZM ieteikumus mācību procesa organizēšanai izglītības iestādēs, Veselības ministrijas un Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) ieteikumus izglītības iestādēm piesardzības pasākumu īstenošanai Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai.

Pašlaik katra mācību iestāde izstrādā kārtību, kādā izglītības iestādē tiks nodrošināts mācību process,

Plānots, ka mācības Siguldas novada izglītības iestādēs notiks klātienē, tomēr par attālinātām mācībām pašvaldība var lemt krīzes situācijā, ja skolā tiks konstatēta saslimšana ar Covid-19.

izpēta visa veida resursus, veic dažādu risinājumu modelēšanu, iesniedz novada domē risinājumu projektus. Tiklīdz izglītības iestādes kārtība mācību procesa organizēšanai 2020./2021. mācību gadam tiks izstrādāta, izskatīta un apstiprināta skolas padomē, tā ar to tiks iepazīstināti izglītojamie, vecāki vai viņu likumiskie pārstāvji, kā arī izglītības iestāžu sadarbības partneri, tā tiks publicēta skolas mājaslapā un novada mājaslapā, sola novada pašvaldībā.

„Tā kā bija agrāk, nebūs nekad, jo mums visiem jāiemācās ievērot citu – augstāku – higiēnas līmeni, pierast pie distancēšanās, savas un bērnu veselības uzraudzības, tas nozīmē, mainīt paradumus, bet tā ir šodienas realitāte,” uzsvēra Bauvare.

Viņa apgalvoja, ka mācību laikā katra izglītības iestāde nodrošinās valsts noteiktās prasības attiecībā uz higiēnu, distancēšanos un personas veselības stāvokļa uzraudzību, lai inficēšanās gadījumā katrs gadījums tiktu epidemioloģiski izsekots, noskaidrotas kontaktpersonas. Bauvare pieļāva, ka vairākās skolās mācību stundu un starpbrīžu grafiks dažādās klasēs varētu būt atšķirīgs, bet par to visi tiks informēti pirms mācību gada uzsākšanas.

„Tā kā bija agrāk, nebūs nekad, jo mums visiem jāiemācās ievērot citu – augstāku – higiēnas līmeni, pierast pie distancēšanās, savas un bērnu veselības uzraudzības, tas nozīmē, mainīt paradumus, bet tā ir šodienas realitāte,” uzskata Bauskas novada pašvaldības Izglītības nodaļas vadītāja Māra Bauvare.

Skolās lielāku uzmanību plānots pievērst skolēnu ēdināšanas organizēšanai, piemērojot gan dažādus pusdienu pārtraukuma laikus, gan, iespējams, nodrošinot ēdināšanu papildu telpās. Lielākajā daļā izglītības iestāžu tiks pārkārtots mācību process tā, lai uz un no mācību stundām pārvietotos nevis skolēni, bet gan pedagogi, tomēr būs atsevišķi mācību priekšmeti, piemēram, sports, dabaszinību kursi, kuros mācību stundas notiks arī specializētajos kabinetos, kuros tiks veikti pastiprinātus higiēnas uzraudzības pasākumus.

Bauvare arī akcentēja, ka neapšaubāmi īpaša loma būs vecākiem, jo viņiem jāseko līdzi savu bērnu veselības stāvoklim, un, ja bērnam ir akūtas elpceļu infekcijas slimības pazīmes, ir jādodas pie medicīnas darbinieka un par to jāinformē arī skola. Joprojām spēkā būs pavasarī noteiktais princips – ja skolēns ir atgriezies no valsts, kuru SPKC centrs ir iekļāvis valstu sarakstā, no kurām atgriežoties ir jāievēro 14 dienu pašizolācija, skolēnam ir jābūt mājās, skola šajā laikā skolēnam nodrošinās individuālu attālināto mācību procesu.

Savukārt, lai nodrošinātu 2020./2021. mācību gadā klātienē izglītības ieguvu Bauskas Valsts ģimnāzijā, kā arī, ņemot vērā, ka iestādēs turpinās infrastruktūras sakārtošanas projekts, ģimnāzija mācību laikā izmantos arī Bauskas bērnu un jauniešu centra telpas Rīgas ielā 8.

Vairums Rīgas skolu mācības organizēs klātienē

Vairāk nekā puse Rīgas skolu īsteno mācību procesa A modeli, mācības organizējot lielākoties klātienē, 24. augusta preses konferencē informēja Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta Izglītības pārvaldes priekšnieks Ivars Balamovskis.

Viņš pastāstīja, ka no kopumā 108 skolām, kuras sāks mācības šajā mācību gadā, 62 skolas izvēlējušās realizēt A modeli. Tas paredz mācības, lielākoties, organizēt klātienē, bet vecāko klašu skolēniem, sākot no 7. klases, vismaz vienu dienu nedēļā mācības organizēt attālināti. 46 skolas šobrīd plāno realizēt B modeli, kas paredz lielāku daļu mācību organizēt attālināti.

Skolas vēl turpina izstrādāt savus mācību organizēšanas plānus. Par to, kā notiks mācību process nākamajā gadā, vecākus informēs līdz 27. augustam, informēja departamenta direktors Māris Krastiņš.

Viņš uzsvēra, ka šajā situācijā nevar salīdzināt vienu skolu ar otru, jo katrai skolai ir atšķirīgas iespējas, telpu izvietojums un skolotāju resursi.

Krastiņš ir pārliecināts, ka skolas ir gatavas jaunajiem izaicinājumiem, kas saistīti ar Covid-19 ierobežošanu, taču lūdza bērnu vecākus būt atbildīgiem un, ja ir kaut mazākās aizdomas par veselības problēmām, nelaist bērnus uz skolu vai bērnudārzu, kā arī aicināja visus, kuriem ir viedierīces, augšuplādēt lietotni „Ap-turi Covid”. [SV](#)

Kā būt drosmīgiem, uzticēties sev un citiem

Ilze Brinkmane, žurnāliste

21. augustā Liepājā koncertzālē „Lielais dzintars” un arī tiešsaistē notika izglītības vadītāju un komandu forums „Izglītība VAR”. Forumā organizatori deva iespēju papildināt jau esošās zināšanas ar jaunākajām vadīšanas, organizēšanas, komandas un sevis motivēšanas atziņām.

Sesijā „Nākotnes vadītājs” tika skatīti globāli izglītības jomas attīstības jautājumi un tendences, otrajā blokā „Cilvēku vadītājs” eksperti dalījās atziņām par komandas vadību, motivēšanu, dažādām paaudzēm un kopsaucēja meklējumiem, bet sesijā „Sevis vadītājs” – par izdegšanas sindromu, šaubām utt. un kā sev palīdzēt.

Izdevumā „Skolas Vārds” piedāvājam ieskatu domu apmaiņai par to, kā būt sekmīgam citu cilvēku vadītājam.

Foto: www.izglitibaVAR.lv

Elita Kazaine, Biznesa trenere, personāla vadības eksperte.

„Galvenais tomēr ir jautājums: kāpēc es to daru? Tas ir jautājums par misiju un kāpēc izvēlēties iet šo ceļu,” stāsta E.Kazaine un piebilst, ka tad nebūs grūti sarunāties arī dažādu paaudžu cilvēkiem.

Kā dažādām paaudzēm runāt vienā valodā

Biznesa trenere, personāla vadības eksperte **Elita Kazaine** mēģināja atklāt, kā runāt vienā valodā, ja sastopas dažādas paaudzes, kas ir kā dažādas pasaules. Viņa klātesošos vedināja atcerēties savus skolas gadus un skolotājus, kuri no viņiem palīdzēja atrasties, bet no kuriem bija paniskas bailes un vēlme palīst zem galda.

„Kāds ir ieguvums jūsu dzīvei no skolotāja, kas palīdzēja jums atplaukt, kas jūsos redzēja to, ko neredzēja citi, par ko tagad vēlaties pateikt paldies? Nākamais jautājums, kāda tam visam ir saistība ar vecumu? Vai svarīgs ir cilvēks, viņa personība?” retoriski vaicā E.Kazaine.

Biznesa trenere atgādina, ka revolūcija sākas, kad apakšas vairs negrib un augšas vairs nevar dzīvot pa vecam, un mudina skolas vidē šīs vēlmes sabalansēt vienotā veselā, lai dzīvotu uz vienas stīgas un ar vienu domu. Viņa atgādina arī Maslova piramīdu, ka cilvēki kaut ko dara, strādā, lai apmierinātu pamata vajadzības, nākamais līmenis ir drošības izjūta, ka ir nodrošinātas sociālās garantijas, trešais līmenis – sociālā līdztiesība un piederība konkrētai profesijai, jomai, kopienai, pēc tam seko statuss un cieņa, kad respektē kā profesionāli, ekspertu, un piramīdas augšgalā ir pašrealizācija, kad cilvēks izjūt savu misiju, ka spēj dot arī otram. E.Kazaine uzsver, ka tam visam nav saistības ar vecumu.

„Neviens no līmeņiem nav slikts, bet svarīgi ir godīgi apzināties, kurā esat, kāpēc daru to, ko daru, kāpēc kolēģis dara šo darbu. Kad esam godīgi, ir skaidrs, ko darām. Ja runājam par skolotāju, tad uzreiz ir skaidrs: es mācu, ja par grāvraci: es roku grāvjus, ja par lidotāju: es lidoju. Otrs jautājums: kā es to daru? Kā mani atcerēsies vēl ilgu laiku? Galvenais tomēr ir jautājums: kāpēc es to daru? Tas ir jautājums par misiju un kāpēc izvēlēties iet šo ceļu,” stāsta E.Kazaine un piebilst, ka tad nebūs grūti sarunāties arī dažādu paaudžu cilvēkiem.

Krīzē viss ir daudz interesantāk

Forumā moderators Haralds Burkovskis uzsver, ka pēdējais pusgads ar Covid-19 krīzi ir piešķīlis jaunas dzirksteles diskusijai par notiekošo izglītības sistēmā. Latvijas Universitātes profesore **Zanda Rubene**, runājot par krīzi, teic, ka ne viss, ko mēs gribam, ir tas, ko mums

vajag...arī izglītībā. Viņa stāsta, ka LU Pedagoģijas zinātniskajā institūtā pēta krīzes jēdzienu arī vēsturiski, un secina: „Krīze ir nepieciešams pilsoniskās sabiedrības stāvoklis. Krīze ļauj saskatīt, kā ir patiesībā, cik ļoti reformas, kuras kāds uzskata par vajadzīgām, patiešām mums ir vajadzīgas un derīgas. Pats svarīgākais – krīzes ļauj mums dramatizēt, ļauj kādam izskatīties pēc glābēja, kas zina pareizas atbildes. Krīzē viss ir daudz interesantāk. Vēsturnieki apgalvo, ka krīze izglītībā ir 5000 gadus un tā ir visu laiku. Krīzes koncepts ir sens un ļoti populārs. Krīze sabiedrībā veicina reformas izglītībā.”

Z.Rubene norāda, ka Vīnes Universitātes profesors Daniels Trolers (Daniel Trohler) teicis, ka tradicionāli sabiedrība liek izglītībai uzņemties atbildību un risināt tās problēmas, kas veidojušās ārpus tās un par kurām izglītība nav atbildīga. Piemēram, ja trūkst kādas no kompetencēm vai attieksmēm, tiek radīts jauns mācību priekšmets, domājot, ka tā tiks atrisināta krīze, bet tas ir diskutabls jautājums. Z.Rubene atgādina par valstsgribu, finansu pratību, veselības pratību utt.

Pētnieki secinājuši, ka pedagoģiskās inovācijas un izglītība lielākoties darbojas nevis proaktīvi, bet reaktīvi – rodas problēmas sabiedrībā, un izglītība to mēģina risināt.

„Līdz ar to rodas jautājums: ko Covid mainīs un vai mainīs tajā vīzijā par izglītību, kas bija pirms šīs pandēmijas?” vaicā Z.Rubene un atklāj, ka Neatkarīgā izglītības biedrība (NIB) maijā veikusi aptauju par attālinātajām mācībām. Caurviju prasmes izrādījušās noderīgākas, nekā uzskatīts pirms tam. Būtiski papildinātas skolotāju tehniskās un digitālās prasmes, mainījušies uzskati par to, kā skolotājiem jāsadarbojas.

Lielākā daļa respondentu uzskata, ka būtu jānojauc mācību gada robežas, mācību process jāpadara elastīgs vai jāatmet dažādi kvantitatīvi kritēriji kā mēraukla (klašu un skolu izmēri u.c.), jāpārskata nākotnes izglītības vīzija.

Vai kompetences, kas iegūtas krīzes laikā, būs ilgspejīgas, jo atklājās stiprās un vājās puses?

Paredzēti trīs izglītības digitalizācijas līmeņi: digitālās tehnoloģijas kā materiālā resursa pieejamība skolā; tehnoloģiju izmantošana mācību procesā – tehniskās prasmes visiem; tehnoloģiju bagātināta mācīšanās – aktīva, multimodāla un kombinēta. Profesore retoriski jautā, vai ir sasniegts trešais līmenis un vai to vajag. Tam seko arī jautājums, kas notiks ar skolu kā institūciju. Konservatīvais scenārijs paredz, ka saglabājas orientācija uz pagātņi, transformatīvais scenārijs ir skats uz nākotni, kur skola ir kā kopienas (tiešsaistes/bezsaistes) centrs, orientācija uz skolēna individuālajām un sociālajām vajadzībām, bet skolas erozijas scenārijs paredz, ka mainās skolas kā institūcijas nozīmība sabiedrībai, transformācija no vietas uz telpas izpratni, fundamentāla skolotāja un skolēnu sadarbības formu maiņa.

„Pamazām sākam virzīties uz domāšanu par to, ka skola nav piesaistīta vietai, bet tā drīzāk ir telpa,” norāda Z.Rubene.

Profesore piekrīt domai, ja ir iestājusies krīze, tad teoretizēšana kļūst mazāk jēdzīga nekā prakse. Viņa atgādina vēl vienu no profesora D. Trolera atziņām: „Reformu mērķis – ar efektīviem, ātriem un neērtiem paņēmieniem pārmainīt „nekam nederīgo tagadni” jeb nekam nederīgo izglītības sistēmu.”

„Ja reforma netiek pamatota ar plašiem procesiem sabiedrībā un netiek saistīta ar pārmaiņām sabiedrībā kopumā, tad to īstenot ir ārkārtīgi sarežģīti. Skolu ir iespējams mainīt tikai tad, ja mainās visa sabiedrība,” uzsver Z.Rubene.

Uz H.Burkovska vaicājumu, kāds ir skolas mērķis, Z.Rubene teic, ka skolas vadītajam pašam ar savu

Foto: www.izglitiba.lv

Zanda Rubene, Latvijas Universitātes profesore.

Pētnieki secinājuši, ka pedagoģiskās inovācijas un izglītība lielākoties darbojas nevis proaktīvi, bet reaktīvi – rodas problēmas sabiedrībā, un izglītība to mēģina risināt. „Līdz ar to rodas jautājums: ko Covid mainīs un vai mainīs tajā vīzijā par izglītību, kas bija pirms šīs pandēmijas?” vaicā Z.Rubene.

komandu ir jāsaprot, kāds ir viņu skolas mērķis, bet, viņasprāt, mērķis ir skolēniem tapt par tiem, par ko katram no viņiem ir iespējams tapt.

Foto: www.izglitiba.lv

Zuarguss, mācību tīkla „Cilvēkam” dibinātājs.

„Jārunā par kvalitatīvu atbalstu skolotājiem,” uzskata Zuarguss un piemin tādas skolotājam nepieciešamās prasmes kā stresa vadība, empātija, emociju vadība, komunikācija ar vecākiem u.tml.

Par kvalitatīvu atbalstu

Basketbola treneris **Uvis Helmanis** uzskata, ka komanda ir svarīga un tikpat svarīgs ir mikroklimats, lai ietu uz labām uzvarām, jo, viņaprāt, galvenais ir uzvarēt: „Ja esam kā viena dūre, tad ir vieglāk arī zaudēt un pēc tam iet uz uzvarām.”

Viņš dalās pieredzē, kā palīdz sportistiem rast motivāciju, individuālus mērķus un lomu konkrētai dienai.

„Ir reizes, kad trenerim jāuzņemas atbildība par zaudējumu. Kolēģi ir jautājuši, kāpēc tā daru, tad atbildu, ka šajā reizē sportisti ir darījuši visu, kas viņu spēkos, bet ir nācies zaudēt. Piemēram, nākamā spēle ir pēc trim dienām, un, ja centīšos mutiski uzbrukt, tad viņi savus spēkus un entuziasmu zaudēs pavisam. Jāatrod problēmas sakne, un ejam tālāk uz priekšu,” pārdomās dalās U.Helmanis.

Mācību tīkla „Cilvēkam” dibinātājs un vadītājs **Zuarguss**, atceroties Valmieras Viestura vidusskolā pavadīto laiku, secinājis, ka emocijas un attiecības ir svarīgākas par sekmēm, un ar labiem vārdiem atceras skolas direktoru Ivaru Briedi un klases audzinātāju Zintu Gmizo.

Viņaprāt, ir nepareizi mācību procesā kā galveno uzskatīt bērnu un salīdzina, kā būtu, ja restorānā par galvenajiem uzskatītu ēdājus, un vispār nepieminētu pavārus un viņiem pieejamās izejvielas. „Jārunā par kvalitatīvu atbalstu skolotājiem, vai ir sagatavoti ar prasmēm, jo nākas saskarties ar visdažādākajām situācijām,” uzsver runātājs un piemin tādas prasmes kā stresa vadība, empātija, emociju vadība, komunikācija ar vecākiem u.tml.

Aicinot klātesošajiem nosaukt primārās prasmes, lai darbā skolā justos labi, saņem atbildes: pacietība, elastība, emocionālā noturība, pozitīvisms, radošums, komunikācijas prasmes.

Zuarguss teic, ka, uzrunājot skolotājus un vaicājot, ko no pieminētā ir apguvuši augstskolā, dzirdējis, ka par komunikācijas prasmēm runa bijusi trīs stundas. „Vai trīs stundās var iemācīties risināt sarežģītas ikdienas situācijas? Skolotājiem ir viens no sarežģītākajiem darbiem pasaulē, tādēļ uzskatu, ka no sabiedrības un vecāku puses ir empātijas trūkums, jo neizprot, kas viss skolotājam jāvar. Ja skolotājs to nevar, tad ir kā šoferis, kas kursos apguvis, kurā gadā dzimis Fords, kāds ir viņa garums, ādas Ph līmenis, bet, kā braukt pa ledu, kā bremzēt – nav stāstīts,” salīdzina Zuarguss un aicina daudz nopietnāk pievērst uzmanību kvalitatīvam atbalstam skolotājiem, īpaši emocionālajam intelektam un emociju vadībai.

Par iekšējo degsmi

Darbinieku izaugsmes platformas efectio.com vadītājs **Artūrs Bernovskis** atklāj, ka apmēram desmit gadus velta produktivitātes izpētei jeb tam, kā sevi motivēt darīt rutīnas lietas. Visbiežāk ir runa par divu veidu motivācijām – pātaga vai burkāns. Viņaprāt, īsti nedarbojas neviena, un patlaban tiek domāts, kā radīt iekšējo degsmi smadzenēs. Viens no atklājumiem ir spēļošanas mehānisms, virtuālas transformācijas, kas rosina kaut ko darīt, cilvēkiem rodas jauni ieradumi. A.Bernovskis atzīst, ka kafija ilgtermiņā neko nedod un vien sevi apmānām, taču iedvesmu rīcībai var iegūt, katru dienu iemācoties kaut ko jaunu, socializēties un sportojot.

SEB bankas valdes loceklis **Kārlis Danēvičs** runā par spēju nepadoties, sīkstumu un spēju saglabāt pozitīvu garu.

„Svarīgi, ja jums sirdī ir gaisma, kas spēs tumsu jeb grūto brīdi atvairīt, bet vēl svarīgāk, ja apkārt ir cilvēki, kas palīdzēs,” uzsver K.Danēvičs un atceras Dostojevskā teikto, ja kāds pret jums izturas ļoti nejauki, tad, uzzinot viņa psiholoģisko dzīves stāstu, vairs nedusmojaties, bet kļūst šā cilvēka žēl. Šādu pieredzi apguvis arī SOS bērnu ciematā, vērojot tur esošos bērnus un cilvēkus, kas par viņiem rūpējas.

Kārlis atklāj arī savu skolas pieredzi, kā sev apsolījis nebaidīties uzstāties citu priekšā, tāpat par savu nejauko raksturu un skolotājus, kas likuši aizdomāties un mainīt savu attieksmi.

Vēl viena pieredze darbā bankā bijusi vadītāja uzticēšanās, lai arī pieļāvis lielu kļūdu. „Vēlējos aiziet no darba, jo sapratu, kādu kļūdu esmu pieļāvis, un, manuprāt, tas bija nepiedodami, taču vadītājs neļāva aiziet, jo uzskatīja, ka daudz liecina mana attieksme un nožēla. Kad esam vadītāji un strādājam ar citiem cilvēkiem, ir jāspēj sevī rast gaisma un jāpalīdz salauztajiem kļūt stiprākiem,” uzskata K.Danēvičs.

Kad esam vadītāji un strādājam ar citiem cilvēkiem, ir jāspēj sevī rast gaisma un jāpalīdz salauztajiem kļūt stiprākiem,” uzskata K.Danēvičs.

Kā izprotam pazemību un drosmi

Mārtiņš Martinsons ir FranklinCovey vadītājs Latvijā un runā par uzticības stūrakmeņiem – pazemību un drosmi.

„Līderi ir visi, kas uzņemas atbildību. Katrs ir līderis savā vietā, nevis gaidām no viena, ka viņš pateiks, ko un kā darīt. Pasaulē ir lielas organizācijas, kur visi ir līderi, nevis ir viens, kurš vada. Ļoti interesants ir process, kad visi strādā vienā līmenī. Domāju, ka nesenajā mācību procesā visi savā ziņā bija līderi – gan bērni, gan skolotāji, gan skolas vadība,” uzskata M.Martinsons.

Viņš norāda uz četriem iesaistes rosinātājiem, kas palīdz iesaistīties jebkurā organizācijā. Pirmais ir jēgpilns darbs jeb darbs, kuram redzam jēgu. Viņaprāt, skolotāja darbs ir misijas darbs un tur slēpjas tā jēga. Otrkārt, novērtēts komandas dalībnieks, izjūta, ka organizācijā novērtē, – atzinība, pateikts labs vārds. M.Martinsons pārliecināts, ka arī skolēniem ir svarīgi, ka viņus novērtē. Treškārt, komanda, kura uzvar. „Tā var būt skola, kuras absolventu dzīve veidojas kvalitatīva, veiksmīga. Bet visa centrā ir uzticības pilna vide, jo bez tās nekas nenotiek. Uzticība ir viena no lietām, kuras visvairāk trūkst. Laikā, kad viss mainās, ļoti vajag uzticību,” stāsta M.Martinsons un aicina iztēloties klasi, kurai skolotājs uzticas un kāda veidojas sadarbība, un kādus rezultātus sasniedz skolēni, kādas ir emocijas un izjūtas. Tajā pat laikā lektors aicina iedomāties kādu, kuram neuzticamies, un, viņaprāt, atšķirība ir kosmosā. „Ja ir uzticība, tad viss notiek ātrāk un vienkāršāk, bet, ja tās nav, tad maksājam uzticības nodokli, jo pieprasām vēl vienu dokumentu, vēl kaut ko pārbaudām, vēl kaut ko vajag ieviest. Virtuālā vidē uzticību vajag īpaši,” atzīst M.Martinsons.

Viņaprāt, līdzsvars starp drosmi un pazemību veido uzticību skolā, komandā, attiecībās.

„Īpaši patlaban, nezināmajā ir vajadzīga drosmē pieņemt lēmumus, uzņemties atbildību. Ja kāds šaubās par savu drosmi, tad ir trīs jautājumi, par kuriem padomāt. Ko man vajadzētu atbalstīt, bet es to nedaru? Ko es izvairos risināt un kādus jautājumus uzdot? Kad es paciešu vāju sniegumu?

Pazemība daudziem līderiem nepatīk, bet tā nav pazemošanās. Pazemība ir spēja pieņemt citus viedokļus un apzināšanās, ka neesmu vienmēr galvenais un noteicējs,” skaidro M.Martinsons un aicina padomāt un sev atbildēt uz jautājumiem: kad vai ar kuru man vienmēr gribas pierādīt savu taisnību? Kuram cilvēkam es nepārtraukti nepiekrītu? Kā es varētu vairāk pieņemt viņas vai viņa idejas?

„Labs un drosmīgs vadītājs iedvesmo komandu uzticēties viņam, bet izcils vadītājs iedvesmo komandu uzticēties sev pašiem. Manuprāt, mēs varētu mudināt skolotājus vairāk uzticēties sev pašiem. Ja sasaistām darba jēgu ar dzīves jēgu, tad tā ir mūsu iekšējā uguns un tas ir galvenais motivētājs, kas mūs ved uz priekšu,” uzsver M.Martinsons. [SV](#)

Mārtiņš Martinsons, „FranklinCovey” vadītājs Latvijā.

Foto: www.izglitiba.lv

Ko pilotskolu 1. klases skolotāji iesaka kolēģiem?

Andra Ozola, žurnāliste

VIEDOKĻI

Vecumnieku vidusskolas sākumskolas skolotāja Ivanda Ieveniece

Kā skolotāja, kura jaunā mācību satura aprobācijas procesu Vecumnieku vidusskolā izbaudīja, izdzīvoja kopā ar saviem 19 pirmklasniekiem, ieteiktu kolēģiem uzticēties bērniem, smalki vadot procesu. Kā? Protams, ir darbības, kuras pirmklasniekam ir jāiemācās – lasīt, rakstīt, rēķināt. Bet ceļus, kā saskaitīt, atņemt u.c., jāļauj izdomāt, „izfunktierēt” bērniem pašiem, piedāvājot skaitāmo u.c. materiālu.

Mums kā skolotājiem jāiemācās nepateikt priekšā. Ļoti bieži skolēniem lieku pamatot savu viedokli, uzdodot jautājumu „Kāpēc?”. Skolēni šad tad nav apmierināti par šo vaicājumu, tad viņi man saka: „Ko jūs, skolotāj, vienmēr ar to „kāpēc”?” Pamatojot savu domu gaitu, viņi arī citiem bērniem ļauj vingrināties meklēt un atrast risinājumu problēmai.

Kā ļoti izdevušos rudens pusē atceros dabaszinību stundu ārā ar pirmklasniekiem – skolēni paši izteica idejas (plānoja), ko mēs netālajā parkā varētu pētīt. Bērni ieteica idejas pētniecībai, es rakstīju datorā, veidojot plānu- darba lapu, kurā pa punktiem (pirmklasniekiem saprotami) rakstīju, ko viņi gribētu izpētīt.

Kamēr bērni ģērbās pētījumam dabā, es izdrukāju darba lapas, kuras bērniem bija pētījuma laikā jāaizpilda, – pašu izveidots pētījuma plāns, pašu atbildība par paveikto. Nenobijos un līdzī paņēmu koku noteicējus, kurus skolēni ar nelielu manu palīdzību ātri vien iemācījās izmantot. Protams, neiekļāvāties 40 minūtēs, bet, tā kā sākumskolas skolotājs pārsvarā ar savu klasi ir visu dienu kopā, nevajag mākslīgi pārtraukt procesu, citā reizē „atstrādāsiet” iekavēto!

Ļaujiet pirmklasniekiem uzņemties atbildību par padarīto vai nepadarīto! Piemēram, ar 1., 2. klašu kolēģiem rudenī izveidojām snieguma līmeņa aprakstus organizatorisko prasmju izvērtēšanai – skolēni skolotāja vadībā reizi mēnesī veica izvērtējumu. Pēc tam ar bērniem pārrunājām, kādas veiksmes, neizdošanās, kādi iemesli tam, ka neveicās.

Ļoti ieteiktu kolēģiem izmantot „Skola 2030” sagatavotos vebinārus – pieejas izmaiņas ļoti saprotami sniegtas matemātikas un dabaszinību vebināros. Šeit ļoti labi skaidrots arī tas, kā strādāt ar paraugprogramām. Arī citi vebināri ir ļoti vērtīgi, jo tos ir veidojuši cilvēki, kuri jaunos dokumentus ir radījuši. Lai mums izdodas!

I Ieveniece: „Protams, ir darbības, kuras pirmklasniekam ir jāiemācās – lasīt, rakstīt, rēķināt. Bet ceļus, kā saskaitīt, atņemt u.c., jāļauj izdomāt, „izfunktierēt” bērniem pašiem, piedāvājot skaitāmo u.c. materiālu.”

Grobiņas sākumskolas topošā 1. klases audzinātāja Liene Ansone

Kas būtu jāņem vērā 1. klases audzinātājam, uzsākot jauno mācību gadu? Lai arī vēl ir daudz neskaidrību, kā viss notiks jaunajā 2020./2021. mācību gadā, ir tēmas, kuras aktualizēšu savā mācību procesā un sadarbībā ar vecākiem, kolēģiem un skolas vadību.

Mūsu skola ir viena no 100 pilotskolām, kas aprobēja jauno mācību saturu mācību procesā. Sākot jauno mācību gadu, manī rodas dažādas izjūtas – satraukums mijas ar prieku, jo vēlos redzēt savus pirmklasniekus un viņu vecākus, rodas bailes, vai viss izdosies, kā arī jūtu lielu atbildības sajūtu par gaidāmo mācību gadu un izaicinājumiem, ko nesīs šis gads.

L. Ansone: „Atslēgvārds 1. klasē ir „uzticēšanās”. Jau pirmajā vecāku sapulcē audzinātājam vajadzētu sniegt priekšstatu, kā viens otram varam palīdzēt, atbalstīt, kā risināt situācijas, ja kaut kas ir neskaidrs, sarunāties.”

Uzskatu, ka ļoti svarīga ir sadarbība audzinātājam ar vecākiem. Vecāki ir uzticējuši man savu dārgumu, un mans pienākums ir būt atbildīgai par bērna izglītošanu un audzināšanu skolā. Tādēļ 1. klasē jo īpaši ir svarīgi iesaistīt vecākus ne tikai svētku reizēs, bet arī mācību procesā, regulāri sazināties un informēt par notiekošo.

Atslēgvārds 1. klasē ir „uzticēšanās”. Jau pirmajā vecāku sapulcē audzinātājam vajadzētu sniegt priekšstatu, kā viens otram varam palīdzēt, atbalstīt, kā risināt situācijas, ja kaut kas ir neskaidrs, sarunāties. Svarīgi uzsvērt, ka problēmu gadījumā vispirms vajadzētu vērsties pie klases audzinātāja un kopā risināt situāciju. Ja neizdodas atrisināt to kopā ar audzinātāju, tikai tad iesaistīt skolas vadību.

Vecākiem, kuriem pirmo reizi bērns mācīsies 1. klasē, viss būs jauns un nesaprotams, radīsies 100 jautājumi, satraukums, vai visu dara pareizi, tāpēc klases audzinātājam ir jābūt stipram, atbalstošam un iejūtīgam. Nepieciešama sadarbība visos līmeņos.

Vecāki – svarīgs atbalsts, lai mācību process būtu veiksmīgs. Skolotājs bērnu skolā iepazīst atšķirīgu, nekā vecāki šo pašu bērnu redz mājās. Tādēļ, balstoties uz skolotāja novēroto, var veidoties saruna, kā pilnveidot mazā bērna personību, kā motivēt skolēnu mācīties, būt sabiedriski aktīvam un zinātkāram.

Izstrādājot savu jauno mācību un audzināšanas darba plānu, lieku akcentu uz vienu no sešām caurviju prasmju grupām, kas iekļautas pilnveidotajā mācību saturā kā nozīmīgs izglītības mērķis, – pašvadītu mācīšanos, jo labas pašvadītas mācīšanās prasmes ir būtisks pamats, lai spētu pats sevi motivēt apgūt jauno, mācētu bez citu pamudinājuma plānot savu mācīšanos, vadīt to, iedziļināties un novērtēt savus sasniegumus, lai tos pats uzlabotu.

Kā ļoti nozīmīgu prasmi pašvadītu mācīšanos esmu aktualizējusi ar iepriekšējo audzināmo klasi, un, beidzot 4. klasi, rezultāts mani priecēja. Pašvadīta mācīšanās ir process, kurā skolēns apzināti darbina un lieto domāšanas, emocionālo procesu un uzvedības regulēšanas rīkus, lai pats sistemātiski apgūtu jaunas zināšanas un prasmes. Es viņiem ļoti uzticējos. Mums bija lieliska sadarbība. Skolēni cits par citu rūpējās, atbalstīja gan skolā, gan ārpus skolas, palīdzēja mācību procesā, motivēja cits citu. Bija izveidojies pozitīvs klases klimats. Ļoti ātri kļuva patstāvīgi.

Katram audzinātājam un priekšmeta skolotājam ir jāņem vērā bērna fiziskā un intelektuālā attīstība, un sociālās prasmes. Bērns ir viens vesels, tādēļ skolā un mājās pret bērnu ir jābūt vienotām prasībām. Sadarbībā ar ģimeni mēs kopā varam pārrunāt, kā vecāki var palīdzēt mājas dzīvē bērnam kļūt patstāvīgam, kā rosināt mācīties pašam.

Attālinātais mācību process parādīja – katram ir dažāds zināšanu līmenis, katrs uzdevumu paveica savā laikā, arī motivācija bija dažāda. Kāds uzdevumus veica ļoti patstāvīgi, taču kādam bija nepieciešama vecāku kontrole un atbalsts.

Ļoti domāju par laiku, veicot uzdevumus klasē. Katram ir savs temps, un audzinātājam tas ir jāņem vērā. Ja vēlamies motivētu, priecīgu bērnu, tad jādomā risinājumi, kā palīdzēt, lai darbiņš būtu paveikts, lai arī tas kādam prasa daudz vairāk laika. Bērnam ir jāiemācās uzdotais pabeigt līdz galam, nevis pusceļā apstāties. Bērnam ir jāgūst gandarījums par paveikto darbu un jānotic savām spējām. Skolēnam jāspēj reflektēt, proti, viņam jāspēj apdomāt un pateikt, vai tas, kā viņš konkrētajā brīdī domā, nozīmē labāko veidu,

kā sasniegt plānoto rezultātu mācībās.

Regulāri sniegta atgriezeniskā saite par paveikto veido pamatu izaugsmei un vairo mācīšanās motivāciju. Pozitīva atgriezeniskā saite palīdz nostiprināt zināšanas, dod gandarījumu par paveikto, iepriecina un sniedz emocionālu drošību. Tā dod izjūtu, ka viss ir kārtībā, dod pamatu apzinātam skolēna mācību procesam. Tā bērnam palīdz attīstīt svarīgas sociāli emocionālās kompetences – pašam novērot un izprast sevi, vērtēt savu uzvedību, domas un emocijas, kā arī saprast citus un veidot pozitīvas attiecības. Tādēļ tai jābūt virzošai un jēgpilnai.

Mācību un audzināšanas procesā būtiski ir sadarboties audzinātājam un priekšmetu skolotājiem. Starppriekšmetu saikne ir viens no veidiem, kad ar skolotāju atbalstu skolēns jaunajā mācību saturā kā pētnieks, pielietojot savas zināšanas un prasmes, veido tiltus un ierauga, ka vienā priekšmetā apgūtais noder citos, bet, galvenais, zina - kā zināšanas izmantot reālajā dzīvē.

Neapšaubāmi, svarīgs ir skolas vadības atbalsts un komandas darbs. Mūsu skolā ir spēcīga komanda. Vadība uzticas saviem skolotājiem, atbalsta, ļauj brīvi darboties. Mums ir tehniskais nodrošinājums, mācību līdzekļi, mērķtiecīgi organizēts metodiskais darbs, viss nepieciešamais, lai radoši un brīvi strādātu.

Esmu gatava uzsākt jauno mācību gadu, atsaucīga jauniem izaicinājumiem, gatava strādāt un sadarboties. Esmu gatava dalīties pieredzē un mācīties, izvirzīt jaunus mērķus un tiekties uz tiem. „Ja vēlies veikt paliekošas pārmaiņas, pārstāj koncentrēties uz problēmu lielumu un sāc koncentrēties uz sevi un saviem spēkiem.” (T. Hary Eker).

Andreja Upīša Skrīveru vidusskolas direktors Aldis Rakstiņš

Mani vairāk uztrauc situācija ar Covid - 19. Mēs savā skolā šajā mācību gadā tikai sāksim pirmklasniekus mācīt pēc jaunā satura. Mums ir divas pirmo klašu skolotājas – viena pavisam jauna, bet otra – ar pieredzi. Viņām abām vajadzētu satikties, lai pārrunātu, kā labāk mācīt, taču Covid ir patraucējis, un skolotāji nav tikušies kopš marta, kad noritēja attālinātās mācības. Kad skolotāji augusta beigās ap divdesmitajiem datumiem atgriezīsies no atvaļinājuma, tad tiksimies. Tagad es kā direktors cenšos viņus maksimāli netraucēt.

Sākumskolā jau skolotājs visu laiku nestrādā ar vienu klasi – mainās ik pa četriem gadiem. Skolotāja, kura strādāja ar ceturto klasi, tagad mācīs pirmo klasi. Standarti izskatīti, ir skaidrs, ka vērtēšana mainīsies.

Vēl jau īsti nav zināms, kā skolā notiks mācības un vai tās notiks klātienē. Mēs savā skolā pat plānojam 1.septembra, t.i., Zinību dienas, svinības rīkot tikai pirmo klašu skolēniem, jo pirmklasnieki noteikti ir tie, kuriem mums šajā dienā ir jāsarīko svētki.

Kalsnavas pamatskolas direktore vietniece Regīna Makovska

Mūsu skolā 1. klases skolotājas ir aprobējušas 60% jaunā mācību satura – atsevišķas tēmas. Skolotājas, cik varēja, izmantoja gatavos mācību materiālus, bet ne simtprocentīgi. Uzsvars tika likts uz pašvadītu mācīšanos – mērķu definēšanu un izpildes analīzi.

Pie mērķu izvirzīšanas strādā visas mūsu skolas klases. Arī skolas dienasgrāmata veidota tā, lai bērni domātu par pašizaugsmi un pašnovērtējumu. Mērķi tiek izvirzīti katru mēnesi. Protams, pirmklasnieki izvirza vienkāršus mērķus, piemēram, palīdzēt mammai. Savukārt vecākajām klasēm mērķi vairāk ir saistībā ar mācību darbu un notiek dinamikas analīze. Mērķis tiek izvirzīts, izmantojot SMART kritēriju – tam jābūt sasniedzamam, konkrētam, izmērāmam, reālistiskam un terminētam.

Devītajā klasē jau ir grūti mainīt bērnu domāšanu, tāpēc mērķi jāsāk skaidrot un izvirzīt jau sākumskolā. Mērķu izvirzīšana mūsu skolā notiek jau piecus gadus, un rezultāti ir tādi, ka 5. un 6. klases skolēni zina, kas ir mērķis un kā to sasniegt, ka tas nav nekas abstrakts.

Piedalāmie arī projektā par stundu efektivitātes elementiem, un vienu reizi nedēļā skolotāji tiek grupēti.

S. Kukāre: „Būtiski ir arī tas, lai skolēns pats var sekot līdzi savai izaugsmei, tādēļ katras tēmas sākumā un noslēgumā atbilstoši vecumposmam skolēni aizpilda pašvērtējuma kartes, tā sekojot līdzi savai izaugsmei.”

pā, lai risinātu metodiskus jautājumus – kā labāk un efektīvāk strādāt. Tā mūsu skolā par efektivitāti tiek domāts divos līmeņos – bērnu dienasgrāmatās un skolotāju grupā. Domājam arī par pašvadītu mācīšanos – uz to mēs ļoti ejam. Saņemam atgriezenisko saiti no bērniem, kuri ir pieraduši pie pašvadītas mācīšanās.

Esmu ģeogrāfijas skolotāja un savās stundās pareizās atbildes nolieku uz galda – bērni stundas laikā var pieiet un paskatīties. Bet pareizo atbilžu idejas mums parasti rodas grupu darbā, nevis špikojot – atliek tikai salīdzināt. Bērni ir gandarīti un saprot, ka svarīgs ir process, ne tikai rezultāts.

Savā pieredzē dalās trīs Kalsnavas pamatskolas skolotājas

Sarmīte Kukāre:

„Skolā strādāju jau 17 gadus un visu laiku esmu ceļā. Jau sen esmu sapratusi, ka nepietiek tikai ar mācību grāmatā piedāvātajiem mācību uzdevumiem. Laiks rit, viss mainās, arvien grūtāk paliek motivēt skolēnus darbam, tādēļ jāmeklē veidi, kā mācību saturu pietuvināt skolēnu interesēm, padarīt saistošāku.

Jaunais izglītības modelis man nebija un nav nekas biedējošs, jo daudz ko es jau ikdienā daru kopš mīklā, kad sāku strādāt skolā. Galvenais, manuprāt, ir iepazīt skolēnu, izprast skolēna stiprās puses un mudināt tās attīstīt.

Svarīga ir regulāra atgriezeniskā saite skolēnam, ko var realizēt ļoti dažādos veidos. Būtiski ir arī tas, lai skolēns pats var sekot līdzi savai izaugsmei, tādēļ katras tēmas sākumā un noslēgumā atbilstoši vecumposmam skolēni aizpilda pašvērtējuma kartes, tā sekojot līdzi savai izaugsmei.

Esmu sapratusi, ka ļoti labi ir arī snieguma līmeņa apraksti. Ja skolēns jau pirms darba veikšanas zina, kas jādara, lai sasniegtu vislabāko rezultātu, viņš cenšas darbiņu paveikt pēc iespējas labāk, kā arī procesa laikā var izvērtēt savu darbu, veikt uzlabojumus, kā arī sniegt atgriezenisko saiti klasesbiedriem.

Svarīgi ir pašam skolotājam nepazust šaubu un neziņas mutulī, ir jābūt pārliecībai, ka tas, ko es daru, ir labākais veids, kā es skolēnam varu palīdzēt iegūt zināšanas un attīstīt dažādas prasmes. Nebaidīties izmēģināt ko jaunu!”

Sandra Kukāre:

„Skolēniem jau no 1. klases tika raisīta izpratne par jēdzienu – mērķis, kāpēc tas ir vajadzīgs, kā notiek tā izvirzīšana. Sākumā kopīgi domājam vienu mērķi konkrētam mēnesim. Rakstiski to fiksējam skolēnu dienasgrāmatās. Beidzot 3. klasi, vairums skolēnu spēja izdomāt un formulēt savu mācību mērķi, kā arī sasniegt to.

Skolēni bieži strādāja pāros vai grupās, tādā veidā veicinot savstarpēju sadarbību. Regulāri izmantojām PPP metodi – pajautā, paslavē, piedāvā. Te viņi labprāt izteica savas domas un argumentus.

Klases telpā izvietotas dažādas atgādnēs un skolēni lietoja sev nepieciešamās. Ikdienas mācību procesā skolēniem tika piedāvāti tādi uzdevumi, kuru pareizās atbildes viņi varēja paši pārbaudīt un secināt, kas jāmaina vai jāuzlabo. Jāsaka tā, ka skolēni mācās domāt par to, ko dara, rast atbildes un risinājumus, uzlabot savu sniegumu un rezultātu.”

Ilzīte Oga:

„Ieteikumi – izvirzīt sev mērķus, kas aktuāli jaunajā kompetenču projektā un meklēt ceļus un rīkus, kā pie tiem nonākt.

Mērķi:

Mācīt skolēnu, nevis priekšmetu!

Nevis tas, ko tu zini, bet tas, ko tu proti!

Mācīt, kā mācīties!

Skolotājs – nevis mācītājs, bet vadītājs!

Darīt pašam un mācīties kopā.

Izaicinājums – nenobīties no skolēnu vecumposma, ļaut bērniem kļūdīties, atrast un analizēt savas kļūdas, meklēt jaunus ceļus uz veiksmīgu rezultātu, izdošanos.

Pieredze kopīgi veido kritērijus, pēc kritērijiem vērtē savu un citu veikumu; pēc stundas mācās novērtēt savu rīcību (atjautīgs, radošs, zinātkārs, vērtīgs, pacietīgs) dažādās stundas aktivitātēs, kas pašam skolēnam ir jāatsauc atmiņā caur spēli.” [sv](#)

6 dažādi izglītības e-izdevumi katrai skolai Latvijā

ABONĒ 2021. gadam!

Nosaukums	Gads	Pusgads
Skolas Vārds	52 €	31 €
Pirmsskolā	47 €	27 €
Izglītība un Kultūra	69 €	40 €
Skolas Psiholoģija	31 €	22 €
Normatīvie akti izglītībā	37 €	22 €
Vecākiem	32 €	20 €
Aktuālās izglītības ziņas tavā e-pastā	19 €	15 €

Kā abonēt žurnālus 2021.gadam

Lai abonētu jebkuru no e-izdevumiem vai izdevumu komplektu, aizpildiet abonēšanas anketu www.skolasvards.lv sadaļā **Abonēšana** vai arī uz e-pastu redakcija@skolasvards.lv atsūtiet maksātāja rekvizītus, izvēlētos izdevumus un termiņu, uz kādu vēlaties abonēt! Mēs savukārt sagatavosim elektronisku rēķinu un nosūtīsim jums to pa e-pastu.

Ko saņem skola, abonējot izglītības e-izdevumus

- Viens skolas e-žurnāla abonements nodrošina individuālu pieeju žurnālu lasīšanai visiem skolas skolotājiem!
- Abonements nodrošina pieeju žurnālu arhīvam no 2012. gada, kas ietver plašu un daudzveidīgu pieredzes materiālu klāstu dažādās izglītības jomās.
- Žurnālu abonētājiem ir pieejama metodisko materiālu datu bāze. Vairāk nekā 270 metodiskie materiāli dažādos mācību priekšmetos, kas katru mēnesi tiek papildināti.
- Abonētājiem pieejams daudzveidīgs rakstu arhīvs par tēmām, kas aktuālas skolotājiem, skolu administrācijai un vadībai: Skolu pieredze; Atbalsts skolotājiem; Skolvadība; Saruna ar skolotāju; Attālinātās mācības; Emocionālā audzināšana; Materiāli karjeras konsultantiem.

Apmeklē www.skolasvards.lv – visi skolām nepieciešamie izglītības e-izdevumi vienuviet!

Pieredzes stāsts: Darbs skolā sniedz pārliecību un ticību saviem spēkiem

Kristīne Lepnāne,
Privātās vidusskolas „Patnis”
absolvente

No finansista līdz darbam skolā

Skola bija manas mājas jau laikā, kad pati tikai mācījās, un arī šobrīd situācija ir iegriezusies līdzīgās sliedēs. Pēc skolas absolvēšanas sekoja studijas augstskolā, iegūstot maģistra grādu finanšu jomā, un tad četrus gadus darbojos ar finansēm būvniecības jomā. Darba iespējas skolā parādījās brīdī, kad biju nolēmusi kaut ko mainīt savā dzīvē un aktīvi meklēju citu virzienu. Lai gan ilgstoši biju pārliecināta, ka dzīvē esmu atradusi savu vietu, ar laiku sapratu, ka ikdienā vēlos vairāk radošuma. Domājot par darbu skolā, nebija viegli atbildēt uz jautājumu, ko var darīt skolā, ja nav pedagoģiskās izglītības. Izrādījās – ļoti daudz.

Kristīne Lepnāne.

Skolas dzīve no dažādiem aspektiem

Skola nav tikai stāsts par pedagogiem un skolēniem, jo ikdienā izglītības iestādēs strādā daudz dažādu nozaru pārstāvju, lai kopīgiem spēkiem radītu tādu mācību vidi, kurā ikviens bērns justies labi. Kad skolas vadība meklēja „labo roku”, es, būdama gan šīs skolas absolvente, gan skolēna mamma, nolēmu pieņemt izaicinājumu. Lielā mērā arī tāpēc, ka skolas dzīvi esmu redzējusi un pētījusi no dažādiem aspektiem: kā skolēns, kā absolvents, kā praktikants skolas grāmatvedībā un arī kā skolēna mamma. Šobrīd vidusskola veido jaunas programmas jeb t.s. izvēļu „grozus” un man ir prieks, ka varu iesaistīties šajā procesā.

„Zaļš gurķis” ar pievienoto vērtību

Ja kādreiz, atskatoties uz skolā pavadīto laiku, domāju, ka skola man ir daudz devusi kā bērnam, tagad zinu – tā var daudz dot arī kā darbiniekam. Un zinu, ka arī es varu sniegt savu artavu skolai un izglītībai kopumā. Man nav ilggadējas darba pieredzes, tomēr varu piedāvāt svaigu skatījumu no malas, ko sniegt vecākiem un bērniem. Esmu kā „zaļš gurķis” ar pievienoto vērtību.

Arī gados vecākie pedagogi spēj ātri pielāgoties pārmaiņām

Domāju, ka pasaulē nav nekā radošāka par darbu ar bērniem, tāpēc ar prieku iesaistos ikvienā projektā, kur ir tāda iespēja, vadu un organizēju pasākumus, cenšoties saglabāt un likt lietā arī finansista prasmes. Šobrīd varu droši teikt, ka darbs skolā sniedz pārliecību un ticību saviem spēkiem. Turklāt tas sniedz iespēju pavisam drīz redzēt sava darba augļus, kas tikai motivē darīt vēl vairāk. Un vēl tas skaidri parāda, ka skolās jābūt arī jauniem cilvēkiem, tomēr vienlaikus nepieciešami arī pieredzējuši pedagogi. Skolā atradīsies vieta visiem – ir jābūt balansam. Arī gados vecākie pedagogi spēj ātri pielāgoties pārmaiņām un iet līdzi laikam. Viss atkarīgs no katra pedagoga paša.

Mācīties pieņemt atšķirīgo

Līdzīgi ir arī ar skolēniem – bērni ir ļoti atšķirīgi, katrs ar savu talantu, kā arī spējām un prasmēm. Mācības privātajā vidusskolā „Patnis” man pašai iemācīja atrast kopīgu valodu ar ikvienu cilvēku. Šobrīd ļoti daudz tiek runāts par mobingu skolās. Lai cik tas neparasti arī neizklausītos, mūsu skolā nebija mobinga, un no 1. klases visi tika mācīti pieņemt arī dažādo un atšķirīgo. Atsaucīgie un aktīvie bērni jau dzīvē nepazudīs, bet jāņem vērā, ka ir arī klusāki un nosvērtāki bērni, kuriem nepieciešams lielāks atbalsts un rūpes. Tāpēc liela nozīme ir individuālai un diferencētai pieejai, kas „Patnim” nav jaunums, jo jau 26 gadus tas tiek praktizēts skolas darbībā.

Augstskolas rektore: Jaunieši vēlas studijas, kas māca un izklaidē

Oksana Lentjušenkova asoc. prof.,
 Ekonomikas un kultūras
 augstskolas rektore

Jauniešu interese par studijām vienmēr bijusi augsta, tomēr šobrīd viņiem ir plašākas iespējas, piemēram, var izvēlēties ne tikai studiju jomu, izglītības iestādi, bet arī valsti, kurā studēt, un izglītības formu. Arvien vairāk jauniešu izvēlas starpdisciplināras programmas radošo industriju, kultūras, mākslas un IT jomās. Mūsdienās jaunieši vēlas tādu studiju procesu, kas ne tikai sniegtu zināšanas, bet arī izklaidētu, tādēļ pieaug inovatīvo mācību metožu nozīme studiju procesā. Jaunieši vēlas, lai studiju process būtu digitalizēts un informācija par studijām, lekciju materiāli, mācību literatūra un nodarbības būtu pieejamas digitālā veidā.

Foto: Publicitātes foto.

Oksana Lentjušenkova.

Domāt par nākotni jau sākumskolā

Vēlme uzsākt studijas ir atkarīga no cilvēka motivācijas un mērķiem. Jauniešiem būtu nepieciešams domāt par savu nākotni jau no pamatskolas, ja ne no sākumskolas. Kur viņi vēlas nokļūt? Kādu nākotni viņi redz? Nepieciešams veicināt apziņu par to, ka ikviens jauniešs ir atbildīgs par savas nākotnes veidošanu. Tas skan banāli no vienas puses, bet tas tā ir. Nevienš – ne māte, ne tēvs, ne valsts – neko nenodrošinās. Jo vairāk ieguldīsi sevī jaunībā, jo lielāka atdeve būs pēc tam.

Kopīgi projekti visos izglītības līmeņos

Lai sekmētu jauniešu interesi par studijām, vidusskolas un augstskolas varētu īstenot kopīgus projektus, kā arī organizēt Karjeras dienas, Profesiju dienas u.tml. pasākumus. Nesen Ekonomikas un kultūras

augstskolā Karjeras nedēļas ietvaros viesojās 4. klases un iepazīna to, ko dara noteiktas profesijas pārstāvji un kādām prasmēm un zināšanām jābūt, lai gūtu panākumus konkrētajā profesijā. Iespējams, kāds teiks, ka 4. klasē tas ir par agru, tomēr es uzskatu, ka nekad nav par agru domāt par savām nākotnes iespējām.

Būtiskākais – vēlme un izpratne

Izglītības nozarē jābūt sadarbībai visos līmeņos un sadarbības veidi var būt ļoti dažādi. Piemēram, mēs rīkojam olimpiādes un konkursus. 2019./2020. studiju gadā notika vairākas olimpiādes, kurās jaunieši varēja pārbaudīt savas prasmes angļu valodā, ekonomikā un pat pasākumu organizēšanā. Augstskola piedāvā arī vieslekcijas vidusskolās, skolotāju apmācības u.tml. Šogad ārkārtas situācijas laikā, kad visām izglītības iestādēm bija dažu dienu laikā jāpāriet uz attālinātām studijām, augstskolā sniedza atbalstu vidusskolu skolotājiem, organizējot semināru par digitālo rīku izmantošanu mācību procesā. Iespējas, kā sadarbīties, varēs atrast vienmēr, būtiskākais – lai būtu vēlme un izpratne, kādēļ tas nepieciešams.

Sekmēt jauno studentu maiņu

Augstskolām ir jārod iespēja sadarbīties ar vidusskolām, jo šo skolu audzēkņi ir viena no būtiskākajām augstskolu mērķauditorijām. Tikpat būtisks ir arī fakts, ka jaunieši, kuri piedalās augstskolu rīkotajās aktivitātēs, spēj izdarīt apzinātāku izvēli un dalība šādos pasākumos sekmē viņu konkurētspēju. Ir augstskolas, kuras izvēlas veidot arī savas vidusskolas, tādējādi sekmējot jauno studentu maiņu, tomēr tas ir gana sarežģīts jautājums. Atbildot uz jautājumu, vai katrai augstskolai būtu nepieciešama sava vidusskola, jāsaka, ka katram pašam jāizvērtē savas iespējas un prioritātes, jo tas ir būtisks augstskolas stratēģiskās attīstības jautājums. [SV](#)

Andra Ozola, žurnāliste

Kas mācīs teātra mākslas stundas?

VIDEOKĻI

Kalsnavas pamatskolas direktore Gunta Lapsa:

„Teātra mākslu mācīšu pati, un, tā kā esmu tajā personīgi ieinteresēta, tad teātra mākslai mūsu skolā ir zaļā gaisma. Tikai vēl nezinām, cik lielu dotāciju saņemsim. Esam maza lauku skola. Šobrīd kā atsevišķas teātra mākslas stundas plānojam 4. klasē un arī 7. klasē, bet 1. klasē to mācīsim integrēti.

Esmu pabeigusi tālākizglītības kursu, pirms tam esmu vadījusi teātra pulciņu. Pirms vairākiem gadiem izstrādāju arī pati savu programmu un mums skolā bija teātra fakultatīvs. Pagājušajā mācību gadā mēs mācību stundās aprobējām teātra mākslas elementus – 5. klasē 4. klases tematus. Mācījos no „Skola 2030” izstrādātā mācību programmas parauga, pievienojot Latvijas Kultūras akadēmijā tālākizglītības kursos iegūtās zināšanas, un daudz pati meklēju materiālus internetā.

Tā kā esmu teātra mākslas fanātiķe, man ir žēl, ka sākumā bija paredzēta plašāka teātra mākslas programma, bet pašlaik tā ir samazināta. Pēc viena gada aprobācijas veicu 5. klases skolēnu aptauju, un 99% bērnu atbildēja, ka teātra māksla bija ļoti noderīgs mācību priekšmets. Kā lielākos ieguvumus skolēni minēja, ka tas viņos attīstījis radošumu, viņi atklājuši jaunas prasmes, kļuvuši drošāki. Kad vaicāju, vai šādas mācību stundas būtu nepieciešamas arī turpmāk, 1% aptaujāto atbildēja – tikai tiem skolēniem, kuriem tas interesē.”

Rīgas 31. vidusskolas direktores vietniece izglītības jomā Maija Kākere:

„Drāmas mācīšanās mūsu skolai ir ilga pieredze. Izveidots atsevišķs priekšmets „Publiskās uzstāšanās prasmes”, kas vidusskolā ir obligāts. Ir skolas izstrādāts standarts un programma, kas saskaņota ar Izglītības un zinātnes ministriju. Tajā tiek mācīti teātra mākslas elementi, publiska teksta prezentēšana, izspēlētas

Kalsnavā teātra mākslu vadīs skolas direktore G.Lapsa: „Esmu pabeigusi tālākizglītības kursu, pirms tam esmu vadījusi teātra pulciņu. Pirms vairākiem gadiem izstrādāju arī pati savu programmu un mums skolā bija teātra fakultatīvs.”

etīdes un veidoti uzvedumi.

Pēc šādas piecu sešu gadu pieredzes sapratām, ka nevaram to piedāvāt katrā izglītības posmā, un nolēmām šo priekšmetu kā fakultatīvu mācīt 5.- 9. klasēs – četrās klasēs vienu pusgadu kā vienu fakultatīvu stundu nedēļā.

Taču mainījās pedagogs. Pirms tam 2,5 gadus drāmu mācīja profesionāls režisors un drāmas terapeits Viesturs Roziņš. Ir tā, ka profesionāls cilvēks var strādāt šajā jomā, bet viņš nogurst no skolas dzīves. Un bērni nav profesionāli aktieri un ne vienmēr var izpildīt visu to, ko režisors grib. Ejot cauri grūtībām, skolotājs strādāja artistiski un labi, taču viņam vieglāk ir strādāt ar profesionāliem aktieriem. Žēl, ka Roziņš mūs pameta, bet saprotam, ka pedagogija prasa daudz spēka un enerģijas.

Jaunais pedagogs pie mums darbu sāka šā gada janvārī, bet jau no marta mācības tika organizētas attālināti. Arī viņš nāk no teātra vides, ir aktieris un režisors. Katram atnācējam ir arī savs redzējums – vai tas ir tikai algas darbs, vai cilvēks tajā ir ieinteresēts. Diemžēl skola var būt tikai vaļasprieks, bet cilvēki grib nopelnīt. Mēs nevaram drāmas skolotājam piedāvāt pilnu slodzi, lai viņš pie mums brauktu piecas reizes nedēļā. Iestudējot komercgabalus uz Ziemassvētkiem, viņš kā režisors nopelnīs vairāk. Tāda ir reālā dzīve."

Brocēnu vidusskolas direktors Egons Valters:

"Līdz šim mūsu skolā drāma bija kā interešu izglītība, bet no šī mācību gada tas būs obligāts mācību priekšmets. To mācīs skolotājs, kurš jau iepriekš skolā vadīja Drāmas pulciņu, ir apmeklējis kursus. Nevienam no malas nemeklēsim.

Drāmas pulciņš skolā darbojas vairākus gadus, un to apmeklē vidējā klašu posmā – 5.-7. klašu skolēni. Savukārt 12. klases katru gadu Žetonu vakarā spēlē teātra izrādi, kurai gatavošanās notiek, sākot jau no septembra."

Jelgavas Valsts ģimnāzijas direktore Inese Bandeniece:

"Ar jauno mācību gadu skolā septītajām klasēm sāksim mācīt jauno mācību priekšmetu „Teātra māksla”. To mācīs jauna latviešu valodas skolotāja, kura beigusi 72 stundu kursus. Meklējām skolotāju un esam priecīgi, ka atradām. Pārējo klašu skolēni teātra mākslu varēs apgūt kā interešu izglītību teātra studijā vai teātra sporta pulciņā."

Andreja Upīša Skrīveru vidusskolā viena no latviešu valodas un literatūras skolotājām ir beigusi kursus un mācīs priekšmetu „Drāma”.

Andreja Upīša Skrīveru vidusskolas direktors Aldis Rakstiņš:

"Viena mūsu latviešu valodas un literatūras skolotāja ir beigusi kursus un mācīs priekšmetu „Drāma”, kas būs integrēta viena mācību stunda 7. klasē.

Patiesībā, īpašu vajadzību pēc šī mācību priekšmeta savā skolā neizjūtam, jo, piemēram, mums publiskā runa vidusskolā ir projekta darbs, kad skolēni paši rīko Žetonu vakaru. Tur valodu skolotāji un klašu audzinātāji ir iesaistīti.

Mums ir stabila pasākumu rīkošanas tradīcija – 18. novembra valsts svētku, Ziemassvētku, Žetonu vakars, Pēdējais zvans, pirmklasnieku uzņemšana. Šajos pasākumos cenšamies iesaistīt visu skolu, un, sākot no 7. klases, skolēni kāpj uz skatuves. Iesaistās visi, jau no sākumskolas, un publiskā runa atsevišķi nebūtu nepieciešama, jo mūsu bērni šīs prasmes attīsta ik gadu.

Īpaši emocionāli un aizkustinoši mums izdodas Žetonu vakari, kas parasti notiek pirmajā decembra sestdienā, kad rakstniekam Andrejam Upītim ir jubileja. Tie ir pasākumi divarpus trīs stundu garumā, kad klases pašas ir režisori, tiek pieaicināti arī citi režisori un aktieri. Vēl mēs dziedam patriotiskās dziesmas, un tās mums labi izdodas. Izlaidumos mums ir dzejas montāžas – viesmāksliniekus neaicinām." sv